

Toon Janssen

Ons stekkie

Zeventig jaar
Hengelsportvereniging De Breuly

Opmaak: Leen den Besten
Druk: GrafMedia Groep, Didam

Foto omslag: Leen den Besten

Toon Janssen

Ons stekkie

Zeventig jaar Hengelsportvereniging De Breuly

Zevenaar
2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1 Ontstaan en historie van de Breuly	6
2 Oprichting en geschiedenis van HSV De Breuly	14
3 Hengelsportpioniers	31
4 Vissen met de vaste stok	34
5 Vissen op karper	35
6 Vissen op roofvis	38
7 Vliegvissen	39
8 In gesprek met…… en andere verhalen	40
9 Natuurbeheer	53
10 Jeugdvissen en natuurbeleving	65
11 Vrijwilligers en samenwerking met organisaties	71
12 Nääöle aover de Bräöly	73
13. Bijlagen: Ereleden, ledenbestand, qrcodes	79

HSV De Breuly zeventig jaar

Breuly. *(Foto: Leen den Besten).*

Voorwoord

Aan de oever van de Breuly …

Onze Hengelsportvereniging De Breuly, opgericht op 17 januari 1951, bestaat dit jaar zeventig jaar. Inmiddels sta ik al bijna vijfendertig jaar als voorzitter aan het roer van onze mooie vereniging.
Veel bestuursleden en vrijwilligers hebben hun steentje bijgedragen aan waar wij nu staan. Op dit moment hebben we een stabiele club bestuursleden bestaande uit Toon Janssen, Theo Brandts, Bas Wegh en ikzelf. Ieder met zijn eigen aandachtsgebied.
We zijn een vereniging met ongeveer 800 jeugd- en seniorenleden, die gedurende alle jaargetijden veel plezier aan de waterkant beleven.
Ter ere van dit jubileumjaar is een prachtig boek tot stand gekomen dat jullie een inkijk geeft in de afgelopen zeventig jaar, waarbij de credits geheel naar Toon Janssen gaan. Toon heeft hierbij de volgende bronnen gebruikt: het Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg, het Gemeentearchief Zevenaar, het Liemers Museum, Delpher en Google. Door middel van interviews is veel informatie samen met aan aantal anekdotes boven water gekomen.
Bij het drukklaar maken heeft Toon ondersteuning gehad van Peter Donker, Leen den Besten en Henk Wenting van de Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar. Voor de kwaliteit van het drukwerk is dank verschuldigd aan Eric Boschman.
Namens mijn medebestuursleden veel lees- en kijkplezier.

Ton van Uum,
Voorzitter Hengelsportvereniging De Breuly

↑ *Winter Breuly.* *(Foto: Jan van der Schilden).*

↓ *Zonsondergang Breuly in: Beet 1987, tijdschrift van Sportvisserij Nederland, Ingezonden door Theo van der Kracht.* *(Archief HSV De Breuly).*

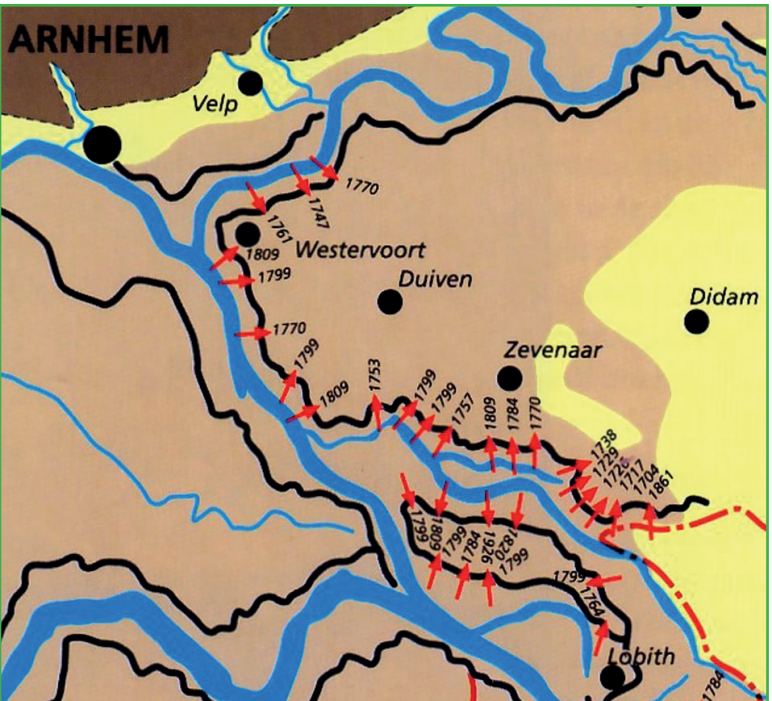

1 Ontstaan en historie van de Breuly

De Liemers is altijd een waterrijk gebied geweest. Grenzend aan de Rijn en de IJssel werd de bevolking eeuwenlang geteisterd door overstromingen als gevolg van dijkdoorbraken door het hoge water en in strenge winters door kruiend ijs.
Dijkdoorbraken in de Liemers kwamen in het verleden tot aan het begin van de twintigste eeuw heel vaak voor. Nog in 1993 en 1995 werden we gealarmeerd vanwege het hoge water in de rivieren. Daarna begon men ruimte aan de rivieren terug te geven door het inrichten van zogenaamde overloopgebieden.

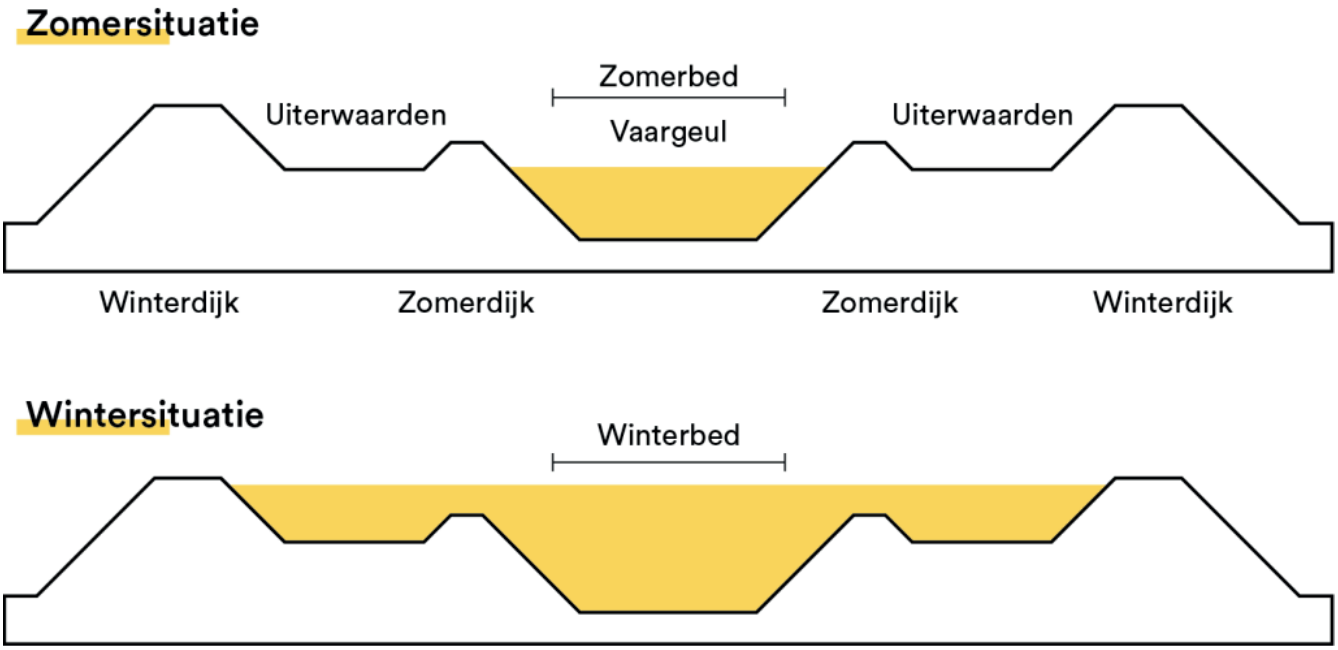
De naam Breuly werd voor het eerst genoemd in documenten uit 1599. Ze is waarschijnlijk afgeleid van broel (ook wel bril, brul, bruel, broel of bruil). De naam duidt oorspronkelijk een afgepaald gebied aan. Soms bedoelt men er een braakliggend en vaak moerassig stuk land mee, meestal met houtgewas begroeid.
Recreatieplas de Breuly ontstond misschien uit één of meerdere van die dijkdoorbraken, mogelijk al in de 15e eeuw. De betreffende dijkdoorbraak moet met enorme krachten gepaard zijn geweest, want de Breuly heeft een diepte van 12,5 meter. Toch zijn er in Nederland wel meer van dergelijke diepe kolken. Een dergelijke plas wordt wiel of waaij genoemd.

↓ *Dijkdoorbraken in de Liemers door de eeuwen heen.*

”Kolken zijn waterplassen die zijn gevormd bij een dijkdoorbraak in het verre verleden. De vorm en de plaats zijn karakteristiek voor het gebied. Het materiaal dat bij een dijkdoorbraak werd uitgeschuurd werd achter de kolk afgezet. Deze zogenaamde overslaggronden zijn vaak gebruikt om boomgaarden aan te planten. De oudste kolken dateren van de vroege middeleeuwen. Ze liggen vaak tegen een dijk die na de doorbraak om de kolk heen is gelegd. Kolken zelf kunnen vele meters diep zijn. Kolken worden ook wel wielen of waaien genoemd afhankelijk van de streek. Buitendijks gelegen kolken zijn vaak weer dichtgeslibd en nog te herkennen aan een kronkel in de dijk. Binnendijks gelegen kolken verlanden maar langzaam door hun grote diepte. Een kolk is belangrijk als biotoop voor amfibieën en bepaalde vogelsoorten. De ecologische waarde van kolken is erg groot. Ze vergemakkelijken de verplaatsing van plant- en diersoorten van de ene biotoop naar de andere, de zogenaamde Stepping Stone functie. Hun grote natuurwaarde danken ze daarnaast aan hun geïsoleerde ligging; daardoor bevatten ze vaak relatief schoon water, soms zelfs kwelwater.”
(https://www.splij.nl/landschapsbeheer/kolk/wiel.html).

1342	Westervoort tot Tolkamer
1409	Lobith en omstreken
1421	Emmerik
1432	Hele Liemers
1486	Gelderse waard
1564	Emmerik
1711	Lathum en Lobith
1729	Pannerdse Waard
1740	Pannerdse Polder
1743	Hele Liemers extreme regenval
1744	Liemers behalve Zevenaar
1753	Leuffen verdronken dorp
1757	Herwen O-Zevenaar Groessen
1761	Herwen
1766	Herwen en Pannerden
1770	’t Loo en Oud-Zevenaar
1781	Pannerden
1799	Gelders Eiland 9 doorbraken
1803	Pannerden
1809	Oud Zevenaar15m +NAP Leuffen
1820	Gehele Liemers
1824	Steenfabriek Pannerden
1838	Spijk
1861	Postweg Babberich Elten
1920	Pannerdse Waard
1926	Herwen en Pannerden

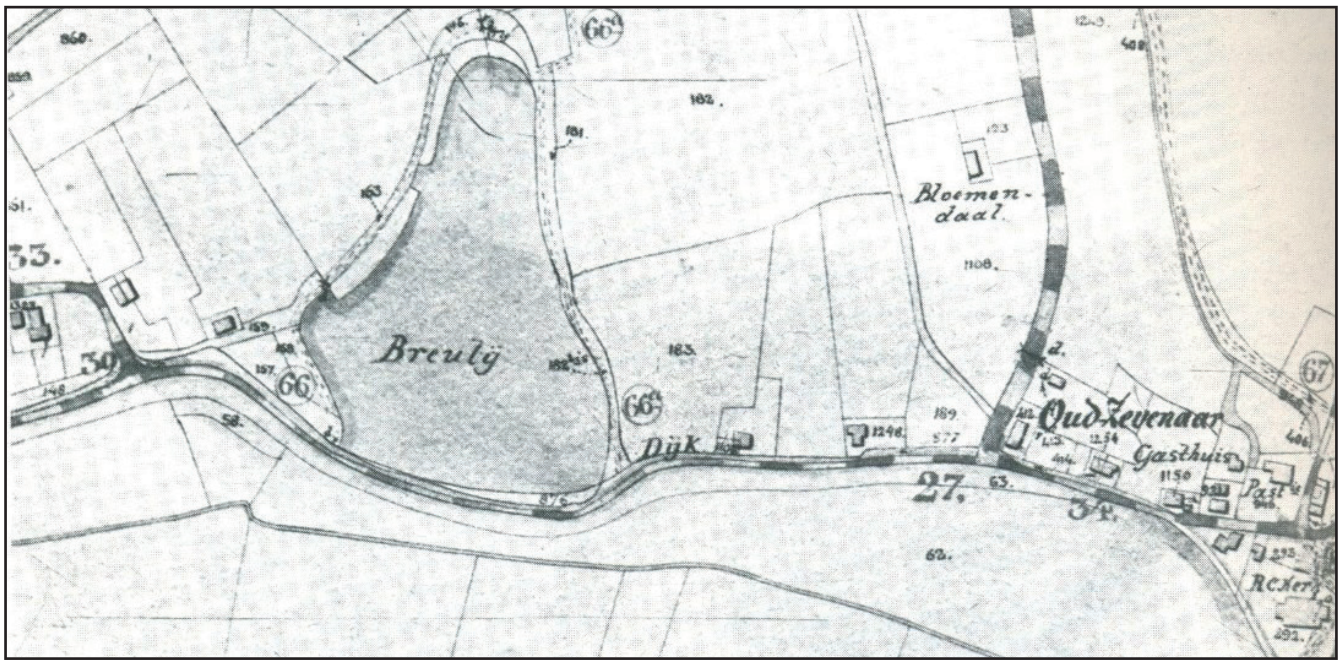
Het binnendijks gebied is het gebied behorende tot het door de dijk beveiligde gebied. De Breuly is dus een binnendijkse kolk. Deze plas zal niet zo gauw verlanden in tegenstelling tot de wielen of waaijen die buitendijks in de uiterwaarden liggen.

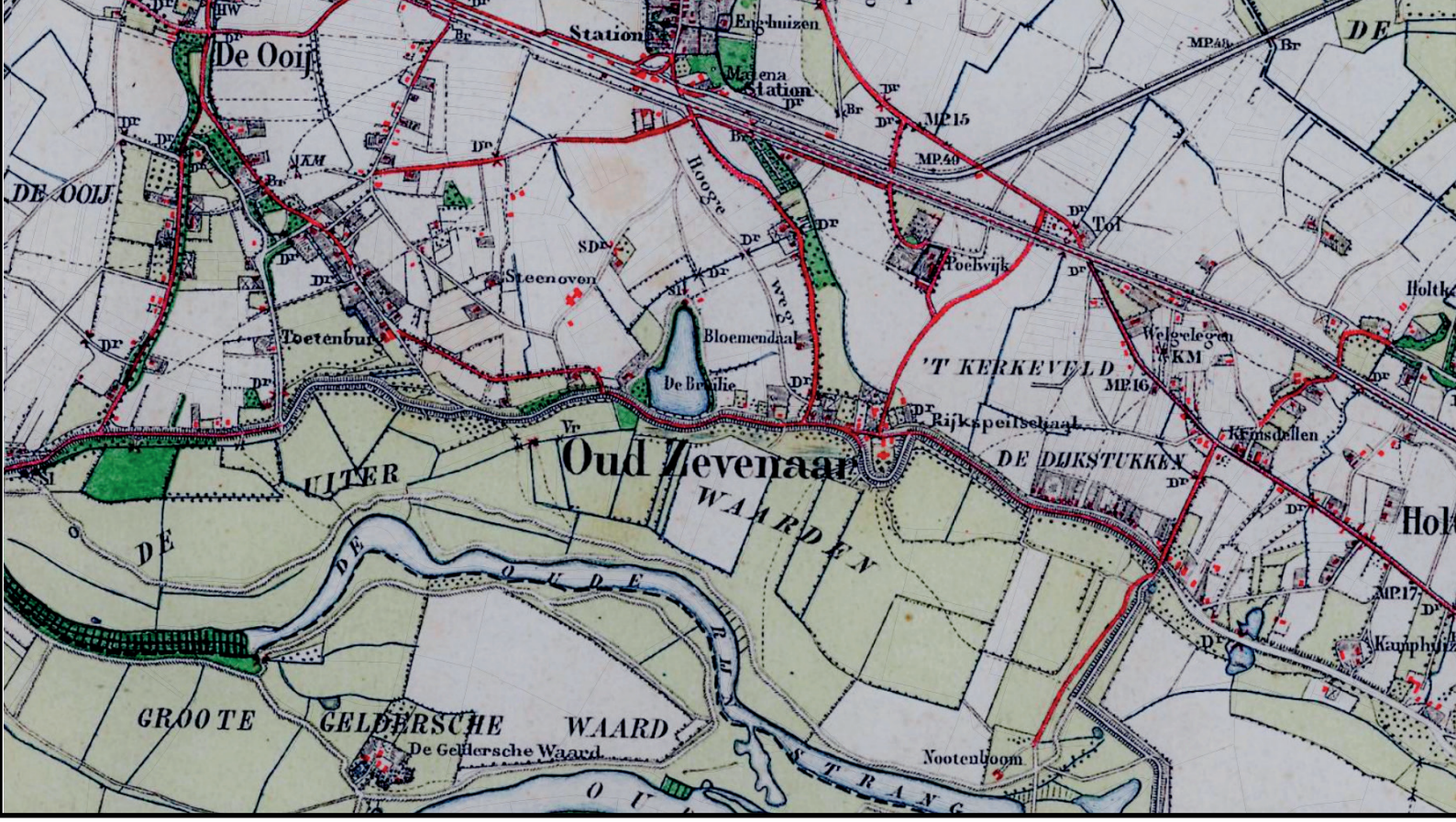
Broeling, Breulen, Breulie, Breuly

De spelling van het woord Breuly verandert nog al eens. Op de pré-kadastrale kaart van 1813 wordt de Breuly Broeling genoemd. In de archieven van het polderdistrict de Lijmers komen we de woorden Breulie en Breulen tegen:

317 “Provillen van den Lijmersen bandijk voor zover dien buitenwaards om de wiel den Breulie genaamd, tegen over Zevenaar gelegen is”, 1838
318”Provillen van de defecte gedeeltens aan den berm langs den voet van den dijk in den breulen ouwt Zevenaar”, 1842

De dijk en de omliggende gronden worden met perceelnummers aangegeven. De typerende peervorm en de loop van de dijk zijn de afgelopen eeuwen nauwelijks veranderd. De meeste gronden waren in het bezit van de landadel, die deze verpachtte aan de boeren.
Dat gold ook voor de Breuly en een groot gedeelte van het gebied er om heen.

Uitsnede van de Gelderse basiskaart uit 1832. *(Gelders Archief).*

De Breuly is vele jaren in het bezit van diverse families en hun erven geweest.

De Erven van wijlen den Heer Notaris FROWEIN en Echtgenoot, te Zevenaar, zijn voornemens, ten overstaan van den Notaris PLIESTER, aldaar publiek, onder genot van hooggeld, te Verkoopen, in twee veilingen, die te Zevenaar, in het Logement *het Hof van Berlijn*, zullen gehouden worden op Maandagen den 19den Mei en 2 Junij 1856, telkens des Middags ten Twaalf Ure:

I. Een groot **HEERENHUIS**, met TUIN en BOSCHJE, gelegen bij het Spoorweg-Station te Zevenaar, volgens Kadaster Sectie F, N°. 343 en 344, groot 42 Roeden, 60 Ellen, en zulks in Massa of in drie Percelen, waarbij twee Bouwplaatsen van den Tuin gevormd worden.

De Uitgang van het Spoorwegplein naar Zevenaar komt op de Straat voor dit Huis uit. Het Erf is aan drie zijden door Grachten omgeven en langs de Straat door een hoogen Muur afgesloten. Er bestaat te Zevenaar wel geen ander Erf, zoo gunstig gelegen en zoo geschikt als dit, om er eene riante plaats, of wel een voornaam LOGEMENT en RESTAURATIE, eenen GROOTEN WINKEL, of eenig HANDELS-ETABLISSEMENT van te maken. Deze Verkoop verdient alzoo in hooge mate de aandacht, zoowel van Kapitalisten als van Kooplieden en Neringdoenden.

II. Een zeer **VISCHRIJK WATER** met aanzienlijke **HOUTBEPLANTING**, genaamd *DE BREULY*, gelegen op tien Minuten afstands van voornoemd Huis, volgens Kadaster Sectie F, N°. 160, 161, 162, 163 en 281, groot 4 Bunders, 58 Roeden, 70 Ellen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Notaris PLIESTER, te Zevenaar. (7438)

Advertentie Algemeen Handelsblad 7 mei 1856 (Delpher)

Opvallend is dat hier al gerept wordt over een zeer "vischrijk" water met aanzienlijke houtbeplanting. Van de houtbeplanting is niet zo veel overgebleven. Wel staan er nu nog steeds wat mooie populieren, elzen en knotwilgen. De beschreven grootte van het gebied: ruim 4 bunders, komt overeen met ongeveer 5 ha (50.000 m2) oftewel 6 à 7 voetbalvelden.

Huis Rijck in 1895 (Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).
Het herenhuis dat in de advertentie genoemd wordt, is het voormalig huis Rijck, een havezate gebouwd aan het einde van de zestiende eeuw. Het perceel lag net buiten de stadsgrens.
De eerste bekende bewoner was een van de jonkers Smullingh, die van het nabijgelegen Huis Sevenaer kwam. In het begin van de twintigste eeuw werd de hoge zolderverdieping onder een zadeldak verlaagd tot een mansardedak.

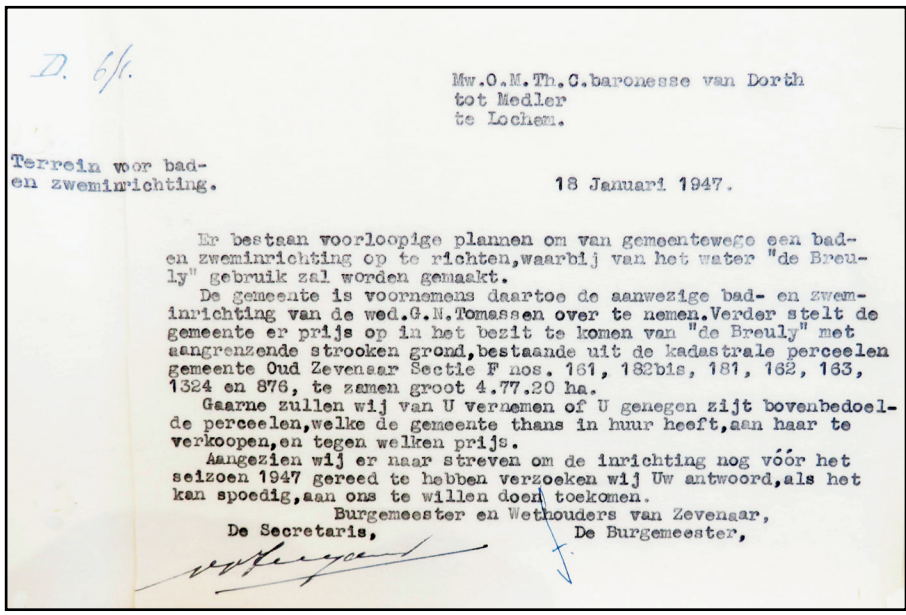
Huis Rijck, nu Roemrijck geheten (Foto: Leen den Besten).
In 2015 is het huis door BV Roemrijck van de gemeente Zevenaar gekocht. Het wordt momenteel gebruikt als begeleid wonen voor jongeren.

1832	Lodewijk Frowein, burgemeester van Zevenaar Willem Wijnands en verdere erfgenamen van Alwina Dorothea Antonia Frowein	30 ha
1856	Frederik Assueer Jacob Margareeth (= Margarethus) van Voorst tot Voorst (te Didam) en (broer) Johannes Egidius Hendrik Balthazar vVtV (burgemeester Zevenaar)	8 ha
1886	dezelfde F.A.J.M. vVtV > (dochter) Eveline Françoise Antoinette Marie vVtV x Th.Z.J.P. van Dorth tot Medler, Arnhem en Heilarg Marie, Arnhem	5 ha
1894	Eveline Françoise Antoinette Marie vVtV x Th.Z.J.P. van Dorth tot Medler, Arnhem en Heilwig Marie, Arnhem	34 ha
1930	dochter Oliviera M.T.C. van Dorth tot Medler, Lochem	52 ha
1948	Gemeente Zevenaar	

Eigenaars Breuly en familiebezit Oud-Zevenaar in hectares. Jaartallen kunnen 1 á 2 jaar afwijken en oppervlaktes zijn bij benadering.

Overdracht Breuly aan Gemeente Zevenaar

In 1947 besloot de gemeente een zwembad in te richten in de Breuly. Daartoe nam ze de bestaande zweminrichting van de weduwe Thomassen over en startte onderhandelingen met de barones van Dorth tot Medler teneinde de Breuly aan de gemeente te verkopen. De barones bleek een bekwaam onderhandelaar te zijn die de gemeente fijntjes wees op een in haar ogen achterstallige huur. Er ontstond een levendige correspondentie, waarin zij in prachtig handschrift haar visie uiteenzette.

D. 6/1.

Mw.O.M.Th.C.baronesse van Dorth
tot Medler
te Lochem.

Terrein voor bad-
en zweminrichting.

18 Januari 1947.

Er bestaan voorloopige plannen om van gemeentewege een bad- en zweminrichting op te richten,waarbij van het water "de Breuly" gebruik zal worden gemaakt.
De gemeente is voornemens daartoe de aanwezige bad- en zweminrichting van de wed.G.N.Tomassen over te nemen.Verder stelt de gemeente er prijs op in het bezit te komen van "de Breuly" met aangrenzende strooken grond,bestaande uit de kadastrale perceelen gemeente Oud Zevenaar Sectie F nos. 161, 182bis, 181, 162, 163, 1324 en 876, te zamen groot 4.77.20 ha.
Gaarne zullen wij van U vernemen of U genegen zijt bovenbedoelde perceelen,welke de gemeente thans in huur heeft,aan haar te verkoopen,en tegen welken prijs.
Aangezien wij er naar streven om de inrichting nog vóór het seizoen 1947 gereed te hebben verzoeken wij Uw antwoord,als het kan spoedig,aan ons te willen doen toekomen.

Burgemeester en Wethouders van Zevenaar,

De Secretaris, De Burgemeester,

Lochem 25 Jan: 46
1947
Burgemeesteren Wethouders van de
Gemeente Zevenaar

In antwoord op uw schrijven van
18 Jan: deel ik u mede dat ik er niet
aan denk de Breuly te verkoopen,
maar wel dat het uit het vervolg meer
zal moeten opbrengen.
Zoo u met mijn voorstel niet accoord
gaat, zeg ik in April 1948 de huur

van de Breuly op.
Gaarne verneem ik nog de huur van
zegge f 100, te ontvangen waarom ik reeds
gevraagd heb.
Hoogachtend
C. Baronesse van Dorth tot Medler

A 4-2-1947

D. 6/2.

Nw.O.Baronesse van Dorth tot Medler
te Lochem.

Huur Breuly.

4 Februari 1947.

Wij ontvingen Uw schrijven van 25 Januari 1947 houdende mededeeling,dat de huur van de Breuly met ingang van April 1948 wordt opgezegd,tenzij de gemeente er in toestemt,dat de huurprijs van f 100,- per jaar wordt verhoogd.
Om te kunnen beoordeelen of de gemeente hiertoe kan overgaan verzoeken wij U te willen berichten,hoeveel die huurverhooging moet bedragen.

Burgemeester en Wethouders van Zevenaar,
De Burgemeester,

De Secretaris,

C. Lochem 11 Febr: 47
Burgemeester en Wethouders der Gemeente Zevenaar,

In antwoord op uw laatste schrijven deel ik u mede dat ik van meening ben de Breuly jaarlijks wel f 250 kan opbrengen.
Ik hoop dat u hiermede accoord gaat
Hoogachtend
C. Baronesse van Dorth tot Medler

Lochem 23 Jan: 49

Wel Ed. Achtb. Heer Burgemeester.

Hiergierom het reeds in de 2e helft van Jan: is en ik tot nu toe de pacht á f 100 van de Breuly nog niet ontvangen heb kom ik u vragen mij dit bedrag te willen overzenden.

Hoe staat het met de verkoop van de Breuly? Sinds verleden jaar Januari vernamen ik er niets meer van. Gaat hoop wellicht niet door.?

↑ *Dat de verkoop ondanks de voorlopige koopovereenkomst niet erg opschoot, blijkt uit het kaartje van 23 januari 1949 waarin de barones haar bezorgdheid uit betreffende de voortgang.* *(Correspondentie en kaartje uit Gemeentearchief Zevenaar 1946-1989).*

← *Gronden bij de Breuly.* *(Foto: Leen den Besten).*

Water voor de stoomtreinen

Bij de overdracht van de Breuly naar de gemeente Zevenaar was nog een derde partij betrokken: de N.V. Nederlandsche Spoorwegen. Deze kwam in 1913 met Eveline Françoise Antoinette Marie van Voorst tot Voorst een erfdienstbaarheid overeen met betrekking tot de wateronttrekking aan de Breuly via een pijpleiding naar het station in Zevenaar. Tot 1950 betaalde de NS *ƒ* 100,- per jaar voor de onttrekking van water ten behoeve van haar locomotieven. Vanaf 1950 werd de erfdienstbaarheid door de gemeente overgenomen.

N.V. NEDERLANDSCHE SPOORWEGEN
GEVESTIGD TE UTRECHT

DIENST VAN WEG EN WERKEN
BIJLAGEN:

POSTREKENING 3859
Telegramadres: SPOORWEGEN UTRECHT
TELEFOON 15871 Toestel

INGEKOMEN
16 APR. 1952
№ 2915

Aan het College van Burgemeester
en Wethouders van de Gemeente

ZEVENAAR.-

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	UTRECHT,
		WW1G/VG. 10/9/3673	Datum: 16 April 1952.

ONDERWERP: Overeenkomst betr. erfdienstbaarheden van wateronttrekking en buisleiding t.b.v. de watervoorziening van het station Zevenaar.

Hierbij hebben wij de eer Uw College het volgende mede te delen.

Bij overeenkomst dd. 3/21 November 1913, gesloten tussen de toenmalige Mij. tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en Baronesse E.F.A.M.L. van Voorst tot Voorst overgeschreven ten Hypotheekkantore te Arnhem op 27 Februari 1914, deel 1064, nr.31, werd gevestigd een erfdienstbaarheid t.b.v. de spoorweg van Arnhem naar de Duitse grens, inhoudende het recht om:

1. uit het perceel, kadastraal bekend gemeente Oud-Zevenaar, sectie F nr.161, water te onttrekken voor de watervoorziening van het station Zevenaar.
2. in de percelen, kadastraal bekend gemeente Oud-Zevenaar, sectie F nr.163 en 161 een ijzer aarden buis met bijbehorende filter en peilschaal aan te brengen en te hebben, dienende tot leiding van het aan perceel nr.161 onttrokken water.

Voor dit recht betaalden wij jaarlijks op 1 December bij vooruitbetaling over de periode 1 December t/m 30 November een vergoeding van f.100.-, gedurende de laatste jaren, aan Baronesse O. van Dorth tot Medler.

Aangezien wij thans van Baronesse O. van Dordt tot Medler bericht ontvingen, dat het betrokken terrein, genaamd "Breulij", in November 1950 aan Uw gemeente werd verkocht zullen wij genoemd bedrag in het vervolg jaarlijks aan U overmaken.
Voor de periode 1 December 1950 t/m 30 November 1951 werd deze vergoeding ten onrechte nog aan Baronesse O.van Dordt tot Medler betaald, die het bedrag aan Uw gemeente doorzond.

Thans komt Uw Gemeente dus nog toe de vergoeding over de periode 1 December 1951 t/m 30 November 1952, welk bedrag wij één dezer dagen onder vermelding van datum en nummer van deze brief op Uw postgirorekening zullen doen overschrijven.

De Directie,
n/h
De Chef van de Dienst van Weg en Werken,

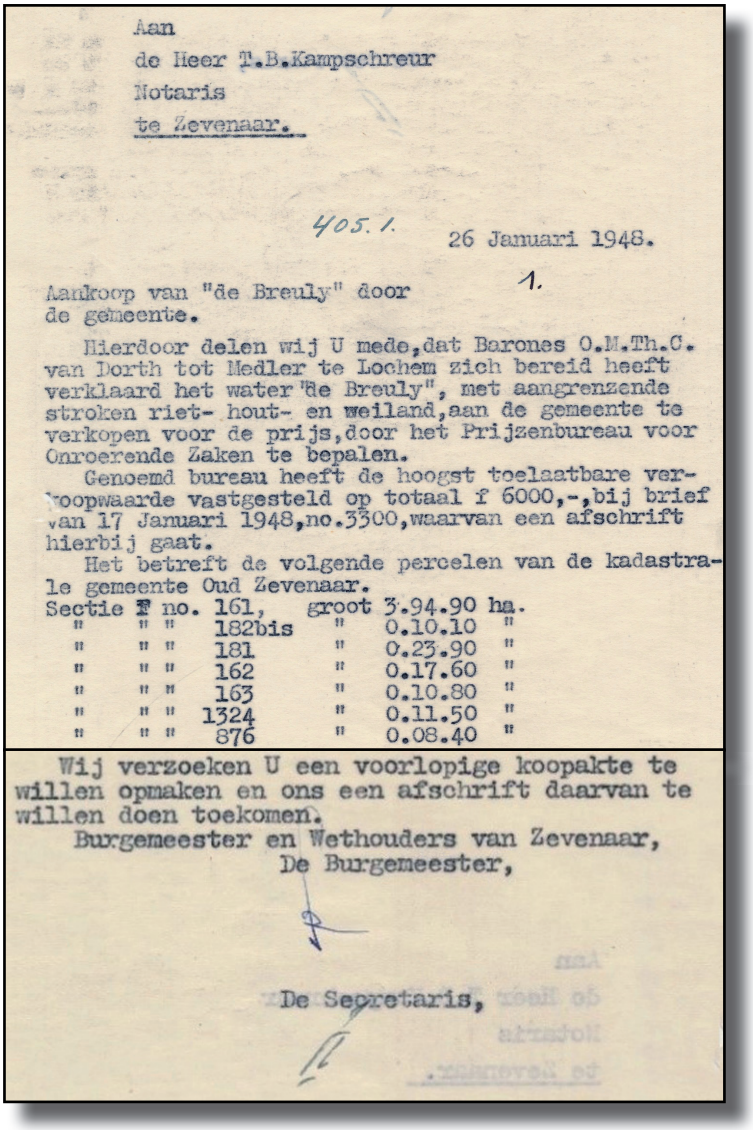
Brief van de N.V. Nederlandsche Spoorwegen d.d. 16 april 1952.
(Archief Gemeente Zevenaar 1946-1989).

Station Zevenaar (Jaartal onbekend) met in het midden de waterpomp en waterslang voor de stoomtreinen die water kwamen tanken. Boven op de pomp is een lantoorntje te zien. De pomp was via een ondergrondse pijpleiding verbonden met de Breuly. *(Archief Ab Hendriks).*

In 1948 werd een voorlopige koopakte opgemaakt. Toch zou het nog tot november 1950 duren voordat het familiebezit De Breuly definitief door verkoop overging naar de Gemeente Zevenaar.
Oliviera Maria Theresia Caroline barones van Dorth tot Medler (1870-1966), erfgenaam van Eveline van Voorst tot Voorst, verkocht in 1950 het water De Breuly met aangrenzend riet, hout en weiland uiteindelijk voor *f* 6000,- aan de Gemeente Zevenaar. Daarmee verdween de Breuly uit adellijk bezit.

De barones woonde sinds 1922 in Lochem nadat zij haar ouders op Huize Medler tot hun dood had verzorgd. Zij bleef ongehuwd en kinderloos. Tot haar dood bleef ze in Lochem wonen. Ze kwam regelmatig bij haar broer, Zeno, die burgemeester van Duiven was. Ook bezocht ze regelmatig familie en bekenden in Zevenaar en de Liemers, onder andere de familie van Voorst tot Voorst van wie haar moeder Eveline een telg was. Ze overleed in 1966 op 95-jarige leeftijd te Lochem.

Aan
de Heer T.B.Kampschreur
Notaris
te Zevenaar.

405.1. 26 Januari 1948.

1.

Aankoop van "de Breuly" door
de gemeente.

Hierdoor delen wij U mede,dat Barones O.M.Th.C. van Dorth tot Medler te Lochem zich bereid heeft verklaard het water "de Breuly", met aangrenzende stroken riet- hout- en weiland,aan de gemeente te verkopen voor de prijs,door het Prijzenbureau voor Onroerende Zaken te bepalen.
Genoemd bureau heeft de hoogst toelaatbare verkoopwaarde vastgesteld op totaal f 6000,-,bij brief van 17 Januari 1948,no.3300,waarvan een afschrift hierbij gaat.
Het betreft de volgende percelen van de kadastrale gemeente Oud Zevenaar.

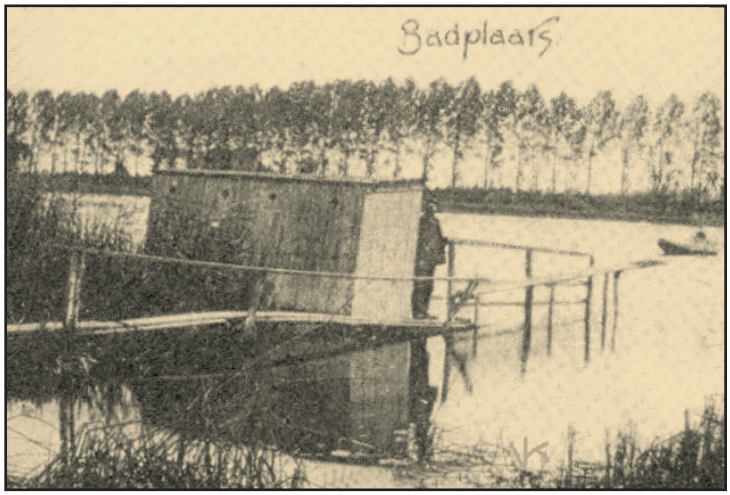
Sectie F	no.	161,	groot	3.94.90 ha.
" "		182bis	"	0.10.10 "
" "		181	"	0.23.90 "
" "		162	"	0.17.60 "
" "		163	"	0.10.80 "
" "		1324	"	0.11.50 "
" "		876	"	0.08.40 "

Wij verzoeken U een voorlopige koopakte te willen opmaken en ons een afschrift daarvan te willen doen toekomen.
Burgemeester en Wethouders van Zevenaar,
De Burgemeester,

De Secretaris,

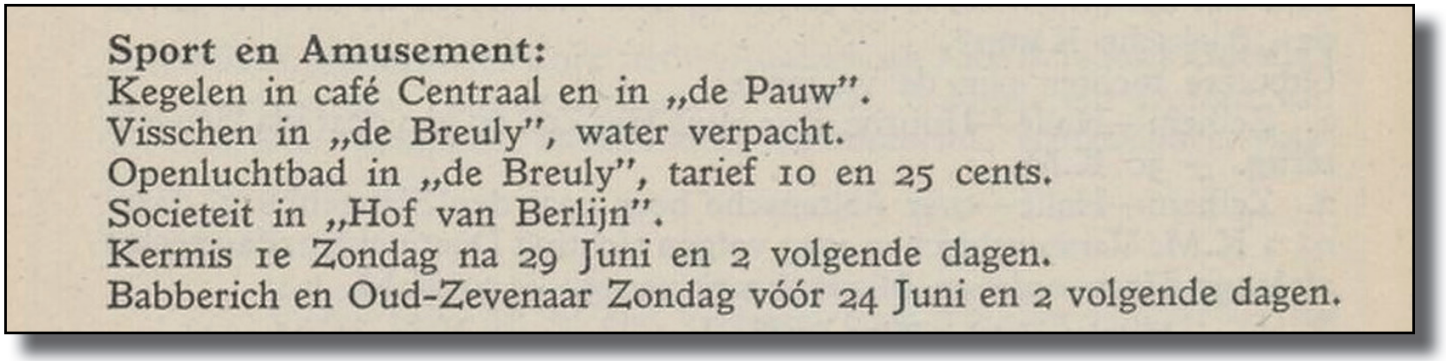
Zwemmen en vissen

In 1865 plaatste de kasteelheer van Poelwijk, jhr. G.C. von Weiler, een badhuisje op de kolk De Breuly. In 1866 waren er 25 abonnementhouders, waaronder geneesheer G.J.F. Merz, die *f* 1,50 per jaar betaalden.

→ *Uit: Zwemwaterprofiel de Breuly WRI 201*

Dat er al voor de oorlog in de Breuly gevist werd, kunnen we afleiden uit het *Reisboek van de provincie Gelderland* uit 1932 op blz. 314:

Sport en Amusement:
Kegelen in café Centraal en in „de Pauw".
Visschen in „de Breuly", water verpacht.
Openluchtbad in „de Breuly", tarief 10 en 25 cents.
Societeit in „Hof van Berlijn".
Kermis 1e Zondag na 29 Juni en 2 volgende dagen.
Babberich en Oud-Zevenaar Zondag vóór 24 Juni en 2 volgende dagen.

Hoe de Breuly er rond de eeuwwisseling uit heeft gezien, kunnen we ons enigszins voorstellen aan de hand van oude afbeeldingen. Kenmerkend zijn boerderijen, de dijk en de schoorsteen van de Panoven links in de verte. Langs de oever de waterplanten en de knotwilgen.

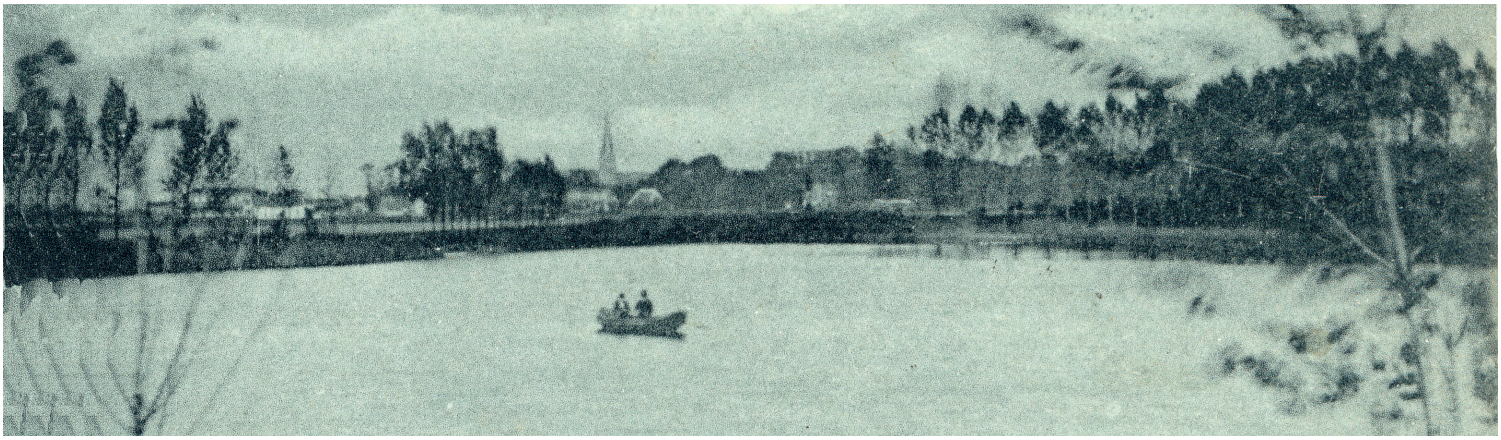

↑ *Tekeningen: G.B.F. Jansen, 1898.* *(Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).*

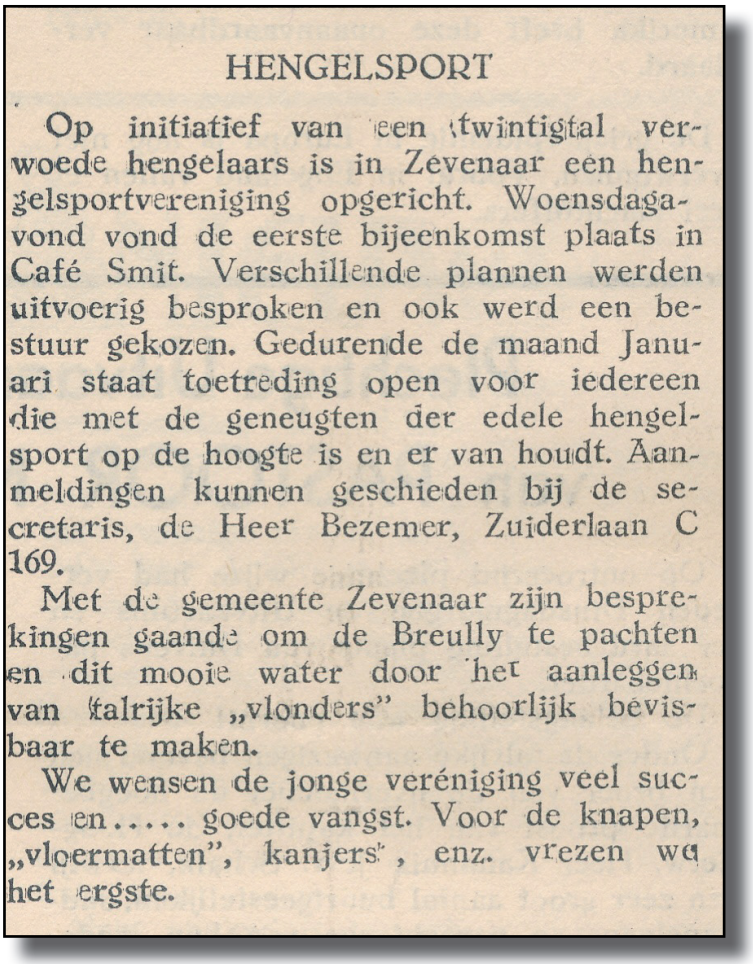
↑ *De Breuly, 1890. Uitgave van G.F.X. Janssen, Zevenaar* *(Liemers Museum).*

↓ *De Breuly, 1898.* *(Collectie Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar).*

2 Oprichting en geschiedenis van HSV De Breuly

Rond 1900 waren er in Nederland ongeveer 5.000 vissers werkzaam in de beroepsvisserij in de binnenwateren. In 1950 daalde dat tot de helft. Tegenwoordig werken er nog maar zo'n 80 beroepsvissers in de binnenwateren. In de Liemers was nauwelijks sprake van beroepsvisserij uitgezonderd enkele beroepsvissers in Herwen, Aerdt en Pannerden. Er werd wel een beetje voor het plezier gevist in de verschillende waaijen. Dat gebeurde met een bonenstaak of wilgentak, een lijntje, een dobber van kurk met een holle ganzenpen er door en een omgebogen speld of naald.
De recreatieve visserij nam in de twintigste eeuw explosief toe. Waren er in 1900 zo'n 2.000 hengelaars, kort na de Tweede Wereldoorlog waren dat er al 350.000. Momenteel zijn dat er zo'n 2 miljoen. (Wikipedia en Sportvisserij Nederland). Kennelijk ontstonden er na de oorlog door de invoering van de vijfdaagse werkweek, langere vakanties, betere inkomens en sociale voorzieningen meer mogelijkheden voor ontspanning. Ook in Zevenaar met veel werknemers bij de Turmac, Douane, Gimborn, NS, Akzo en Unilever bloeide het verenigingsleven.

HENGELSPORT

Op initiatief van een twintigtal verwoede hengelaars is in Zevenaar een hengelsportvereniging opgericht. Woensdagavond vond de eerste bijeenkomst plaats in Café Smit. Verschillende plannen werden uitvoerig besproken en ook werd een bestuur gekozen. Gedurende de maand Januari staat toetreding open voor iedereen die met de geneugten der edele hengelsport op de hoogte is en er van houdt. Aanmeldingen kunnen geschieden bij de secretaris, de Heer Bezemer, Zuiderlaan C 169.

Met de gemeente Zevenaar zijn besprekingen gaande om de Breully te pachten en dit mooie water door het aanleggen van talrijke „vlonders" behoorlijk bevisbaar te maken.

We wensen de jonge veréniging veel succes en..... goede vangst. Voor de knapen, „vloermatten", kanjers, enz. vrezen wq het ergste.

↑ *Uit: De Liemers Lantaren, januari 1951.* (Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).

Nadat in 1950 de Breuly door de gemeente was aangekocht werd op 17 januari 1951 in café "Kaatje" Smit Hengelsportvereniging de Breuly opgericht. Bekende namen uit die tijd zijn: Dirk Bezemer (secretaris), Herman Deenen, Jan Boerboom, Kees Hoeben, Huis in 't Veld, Grotendorst, Ben Polman en Ton Dijks. De jaarkaarten werden door Dirk Bezemer aan het water verstrekt en afgerekend. Op 6 mei 1965 werd de vereniging koninklijk goedgekeurd. Zo verkreeg ze een rechtspersoonlijkheid. In die tijd vormde het driemanschap Ab Sluiter, Toon de Hair en Dish Overgoor het bestuur.

↓ *Café Smit met personeel. Jaartal onbekend.* (Archief Ab Hendriks).

In het begin werd vooral gevist op de van nature inheemse soorten als riet- en blankvoorn, bliek, brasem, zeelt, paling en snoek. De vis uit de Breuly was, mits goed klaargemaakt, een welkome aanvulling op de warme maaltijd. De grote voorns werden gebakken of in het zuur gelegd en soms zelfs geweckt en in de kelder bewaard voor in de winter

Met de visstand zat het in de Breuly wel goed. Snoeken die aan de top van de voedselpiramide staan, konden in de Breuly gemakkelijk meer dan een meter groot worden.

Breuly omstreeks 1960. (← Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar; ↑ Archief Ab Hendriks).

Op de foto rechts zien we de brede rietkraag langs de dijk met enkel een rij knotwilgen. Op de achtergrond zijn de contouren van het zwembad zichtbaar, dat in 1953 werd gebouwd en waar menig Zevenaarder leerde zwemmen. Je moest er de "Breulyproef" om in het diepe derde bad te mogen. Het bewijs werd op je zwembroek genaaid.

Oprichter en secretaris van de HSV, Dirk Bezemer (1894-1966), onderste rij zittend 2e van rechts, was vanaf 1937 assistent stationschef te Zevenaar. Vanaf 1944 tot aan zijn pensioen in 1955 was hij adjunct-commies. Bij gelegenheid van het eeuwfeest werd in 1939 bovenstaande foto gemaakt van het NS-personeel in Zevenaar.
V.l.n.r. voorste rij: mw Geurts, van Dijk, Maarten de Graaff (Zwarteweg 4), de Wit, van der Loop, chef weg en werken Gorter, stationschef Hartink, van Doorn, Keijzer, Lobeek, Jansen, Bezemer en Anna Hugen. tweede rij: Behnen (overwegwachter Oud-Zevenaarseweg), Kruis, Joosten (Doesburgseweg), Schoemaker (Zuiderlaan), Willemsen, van der Meij, Giezen, Bosman, Groeneveld, van Alst, Lubbers, Zweers, van Emmerich, Kramer, van Beek en Gradussen (Archief Ab Hendriks).

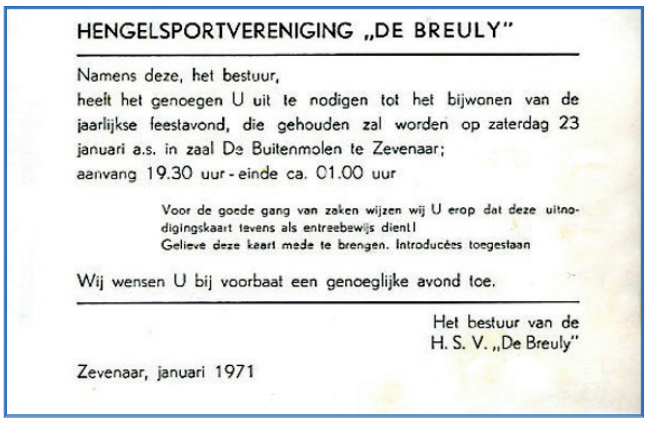
V.l.n.r. De stichters achter de bestuurstafel: Toon de Hair, Jan Sales, Johnny Polman, Ap Sluiter en Dish Overgoor. (Archief Frans de Hair).

Ton Dijks (85) kan zich nog heel goed herinneren dat Herman Deenen op zaterdag 19 november 1954 met een enorme snoek van 110 cm aan het stuur van de fiets bij het café tegenover het station aan kwam lopen richting zijn huis in de Wittenburgstraat. Het was gebruikelijk om in de sociëteit na het vissen met een aantal leden onder het genot van een biertje of borrel wat bij te praten. Dijks en wellicht ook Boerboom, Bezemer, Hoeben en Huis in 't Veld waren na het ochtendvissen al iets eerder naar de kroeg vertrokken. Deenen had een bootje in de Breuly en vandaaruit de snoek in de "varkenshoek" gevangen. Die hoek zuidoostelijk aan de dijk wordt door onze leden nog steeds zo genoemd omdat daar vroeger de varkens van boer Harmsen in de modder liepen.
In de jaren zestig en zeventig steeg het aantal leden van de vereniging fors. Door de opkomst van het toerisme werden in Babberich, Tolkamer en Aerdt campings en bungalowparken aangelegd. Veel Duitse toeristen uit het aangrenzende Ruhrgebied kwamen de grens over om in de weekenden en vakanties in de Liemers te recreëren. De Duitse hengelsporters wisten zo ook de weg naar onze vereniging te vinden. Wat meespeelde was dat je in Duitsland in tegenstelling tot Nederland eerst een cursus moest volgen om te mogen vissen en dat daar veel meer wateren particulier verhuurd werden. Een bijkomende factor was de sterke groei van de Zevenaars bevolking van ongeveer 10.000 inwoners rond 1950 naar ongeveer 25.000 in 1970. De contributie van HSV De Breuly was bovendien de laagste in de Liemers en de vereniging streefde ernaar om dat ook zo te houden.

In 2020 was er nog een extra groei door de maatregelen rond de coronacrisis, waarbij het sportvissen als één van de weinige buitenactiviteiten toegestaan bleef.

Jaren zestig en zeventig: Founding Fathers

De HSV de Breuly werd stevig geleid door het bestuur bestaande uit Ap Sluiter, Teun de Hair, Dish Overgoor en Johnny Polman. Zij werden ondersteund door diverse commissies voor bijvoorbeeld jeugd, waterbeheer en wedstrijden. Ik noem hier de heren Sales, Meurs, Notten, Thijssen, Sanders en Gieling.
In huize Sluiter werd een heus clubblad vervaardigd. De HSV organiseerde regelmatig feest- en bingoavonden.
In 1971 bestond de vereniging twintig jaar. Feitelijk vierde men toen in zaal De Buitenmolen in Zevenaar het 4e Lustrum.

HENGELSPORTVERENIGING „DE BREULY"

Namens deze, het bestuur,
heeft het genoegen U uit te nodigen tot het bijwonen van de jaarlijkse feestavond, die gehouden zal worden op zaterdag 23 januari a.s. in zaal De Buitenmolen te Zevenaar;
aanvang 19.30 uur - einde ca. 01.00 uur

Voor de goede gang van zaken wijzen wij U erop dat deze uitnodigingskaart tevens als entreebewijs dient!
Gelieve deze kaart mede te brengen. Introducées toegestaan

Wij wensen U bij voorbaat een genoeglijke avond toe.

Het bestuur van de
H. S. V. „De Breuly"

Zevenaar, januari 1971

De opkomst bij de ledenvergaderingen was goed. In 1979 bezochten 43 leden de ledenvergadering. Uit een in 1976 verschenen rapport van ir. Alderwegen van het Instituut voor Cultuurtechniek en Waterhuishouding Wageningen blijkt dat HSV De Breuly in dat jaar 728 leden kende.
Landelijk werd op al die ontwikkelingen goed ingespeeld. Via de Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (OVB) konden verenigingen onderzoek naar de visstand van hun water doen. Het bleek dat er naast de inheemse voorn, snoek, paling en zeelt behoefte was aan een soort die zich weliswaar niet makkelijk voortplant in Nederland, maar wel een geweldig mooie vis is voor de sportvisserij: de karper. De OVB adviseerde na een visserijkundig onderzoek om één of meerdere vissoort(en) uit te zetten. Ze berekende de hoeveelheid uit te zetten vis per m^3 water in kilo's.

Eerste karperuitzetting Breuly, 14 februari 1966. (Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).

Vispotingen

Op 14 februari 1966 werden de eerste karpers in de Breuly uitgezet. Als negenjarig jongetje was ik erbij. Er lag sneeuw op de betonnen steigers van het zwembad. De karpers die uit de teil kwamen, waren niet veel groter dan 30 cm. Seniorbeleidsmedewerker Frank Bosman van Hengelsportfederatie Midden Nederland schreef:

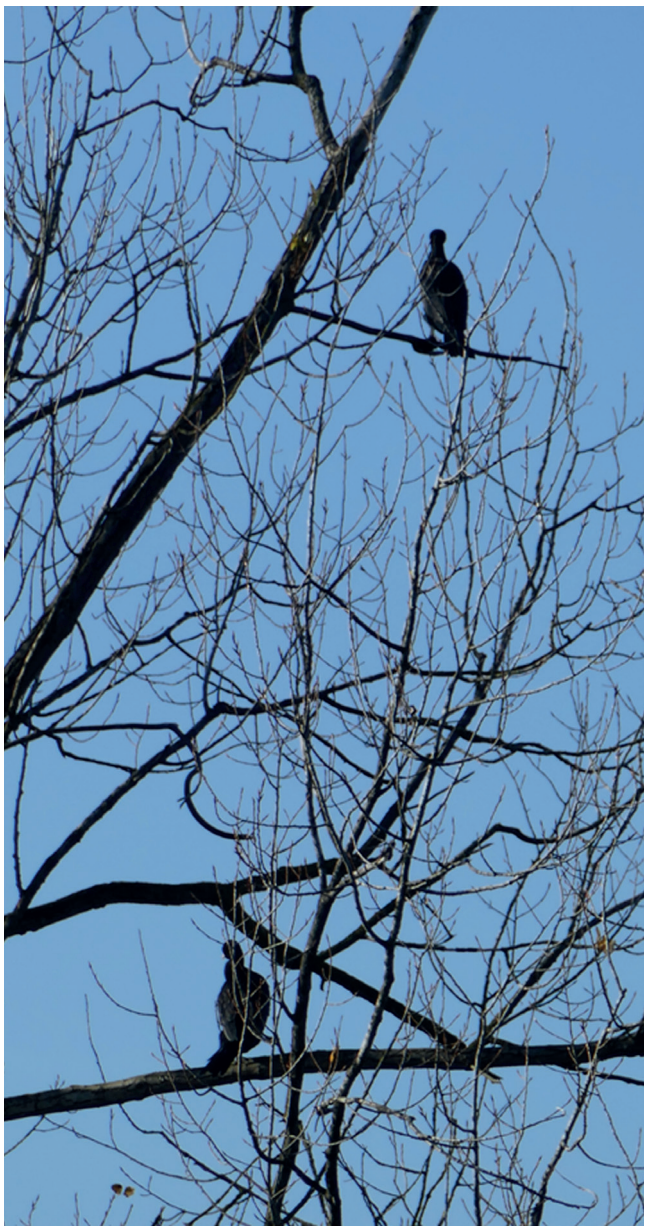
"Alle visuitzettingen gebeuren in principe in de winter of vroege voorjaar, dit is de beste periode om verschillende redenen. De vissen zijn in koud water relatief rustig waardoor ze tijdens transport e.d. minder beschadigen en beter te verwerken zijn. Ook hebben ze dan minder zuurstof nodig en is de waterkwaliteit in de transportbakken beter op peil te houden (zuurstofniveau, ontlasting e.d.).

In de winter kan een vis geleidelijk acclimatiseren in het water waar ze worden uitgezet. Zou je dit in het voorjaar doen, dan willen vissen bijvoorbeeld paaien en zitten ze vol hormonen. Nu komen ze zonder al teveel (voedsel)behoeften de winter uit en kunnen het voorjaar - wanneer er volop voedsel is - zich aanpassen aan de nieuwe omgeving en aansterken."

Theoretisch kunnen er in de Breuly karpers zitten van 55 jaar oud! Men vermoedt dat de oudste karpers zo'n 40 jaar kunnen zijn, maar er zijn ook wetenschappers die denken dat ze 65 jaar oud kunnen worden.

Ook na 1966 werden er in de Breuly en Panoven regelmatig karpers uitgezet. Bij de Horst zette men graskarpers uit in de hoop daar de vegetatie wat beter in de hand te kunnen houden.

Aalscholvers bij de Breuly. (Foto: Leen den Besten).

HENGELSPORTVERENIGING «DE BREULY» ZEVENAAR

J.B.H.Overgoor, sekretaris.
Ranonkelstr.9.,
6942 VX Didam.

Hr. gr. Dick Overgoor.

onderwerp:overzicht vispotingen.
Didam,14-2-1988.

Breuly:	snoek	snoekbaars	zeelt	karper	voorn	brasem	forel	baars	aal
1966	832 st	150 st	-----	200 kg	300 kg	------	-----	-----	20 kg
				1000 st					
1967	-----	175 st	-----	300 kg	500 kg	------	-----	-----	----
				2000 st					
1968	500 st	------	100 kg	400 kg	------	------	100 kg	-----	----
1969	------	750 st	-----	500 kg	------	------	200 kg	-----	-----
1970	------	750 st	200 kg	380 kg	100 kg	25 kg	-----	-----	-----
1971	------	------	------	240 kg	------	-----	-----	-----	20 kg
1972	------	------	------	300 kg	200 kg	-----	-----	-----	20 kg
1973	500 st	140 kg	------	22 kg	------	-----	-----	-----	-----
		300 st							
1974	60 kg	------	------	------	175 kg	50 kg	-----	150 kg	50 kg
1975	600 st	------	------	200 kg	------	-----	-----	-----	30 kg
1976	125 st	------	390 st	300 kg	600 kg	30 kg	-----	-----	-----
1977	106 kg	36 kg	------	400 kg	400 kg	-----	-----	-----	-----
	600 st	300 st							
1978	105 kg	600 st	------	------	175 kg	-----	-----	57 kg	-----
	600 st								
1979	475 kg	------	------	------	1150 kg	-----	-----	-----	-----
1980	------	700 st	------	500 kg	------	-----	150 kg	-----	-----
1981	------	------	------	175 kg	900 kg	-----	150 kg	-----	-----
1982	1000 st	600 st	------	150 kg	------	-----	150 kg	-----	-----
1983	1250 st	------	------	------	------	-----	------	-----	-----
1984	-------	------	------	200 kg	------	-----	------	-----	-----
1985	-------	------	------	------	------	-----	------	-----	-----
1986	4 st	1 st	19 st	1010 kg	2 vaten=	-----	------	-----	-----
1987	-------	------	-----	11 st=	ca.600 st	-----	------	35 st	-----
tot.kg.	746	176	300	5277	4500	105	750	207	140
tot.st.	6011	4326	409	3011	600	---	---	35	---

Panoven:	snoek	snoekbaars	zeelt	karper	voorn	brasem	forel	baars	aal
1975	600 st	------	-----	-------	------	-----	------	----	-----
1976	12 st	36 kg	-----	300 kg	3030 st	-----	------	----	-----
	106 kg				200 kg				
1977	------	300 st	-----	400 kg	1400 st	-----	------	----	-----
1978	25 kg	------	-----	250 kg	150 kg	-----	------	----	-----
1979	325 kg	------	-----	500 kg	1180 kg	-----	------	----	-----
1980	------	300 st	-----	300 kg	-------	-----	------	----	-----
1981	------	------	-----	175 kg	750 kg	-----	150 kg	----	-----
1982	350 st	400 st	-----	100 kg	------	-----	150 kg	----	-----
1983	600 st	------	-----	------	------	-----	------	----	-----
1984	------	------	-----	200 kg	------	-----	------	----	-----
1985	------	------	-----	------	------	-----	------	----	-----
1986	------	------	-----	------	------	-----	------	----	-----
1987	------	------	-----	------	------	-----	------	----	-----
tot.kg.	456	36	----	2225	2280	----	300	----	-----
tot.st.	1562	1000	----	----	4430	----	---	----	-----

Totaal-telling potingen Breuly + Panoven:

tot.kg	1202	212	300	7502	6780	105	1050	207	140
tot.st.	7573	5326	409	3011	5030	---	----	35	---
	snoek	snoekbaars	zeelt	karper	voorn	brasem	forel	baars	aal
	roofvis-soorten.		karperachtigen.		..wit-vis.....		roofvis-soorten.		

P.S. Let wel: De totaal-potingen 2x... de hoeveelheden in kg + aantal stuks samen.!!

Overzicht vispotingen 1966-1987 Breuly en Panoven. (Archief Peter van de Heuvel).

In gesprek met Albert Sluiter junior

".. als eerste aan het water, als laatste weg."

Als jochie van een jaar of tien heb ik de vader van Albert (Appie genoemd) leren kennen. Hij was voorzitter of beter gezegd leider van onze vereniging: letterlijk en figuurlijk een groot animator. Ik wilde graag meer over hem weten en interviewde daarom zijn zoon Albert. Als directeur bestuurder van Essentius, een scholenkoepel voor basisonderwijs in de Achterhoek, is hij druk bezet.

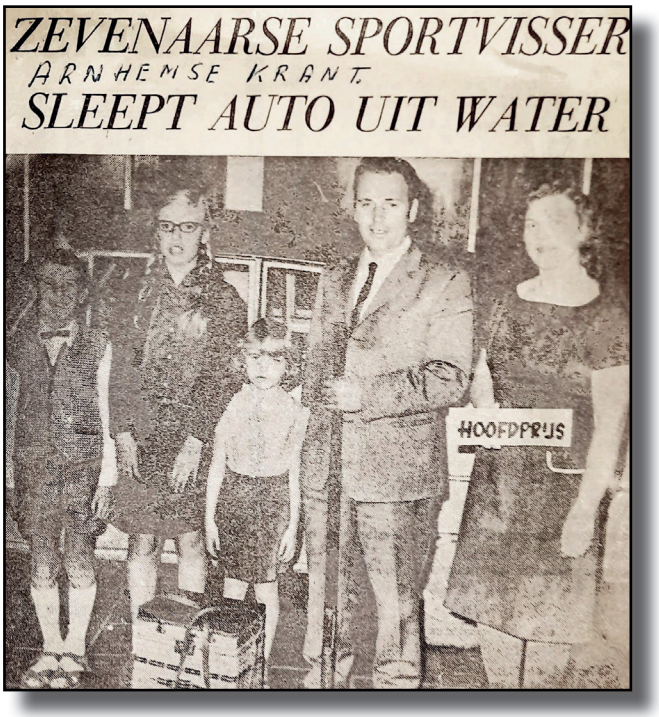

Albert Sluiter. (Archief Essentius).

Albert vertelde hetvolgende:

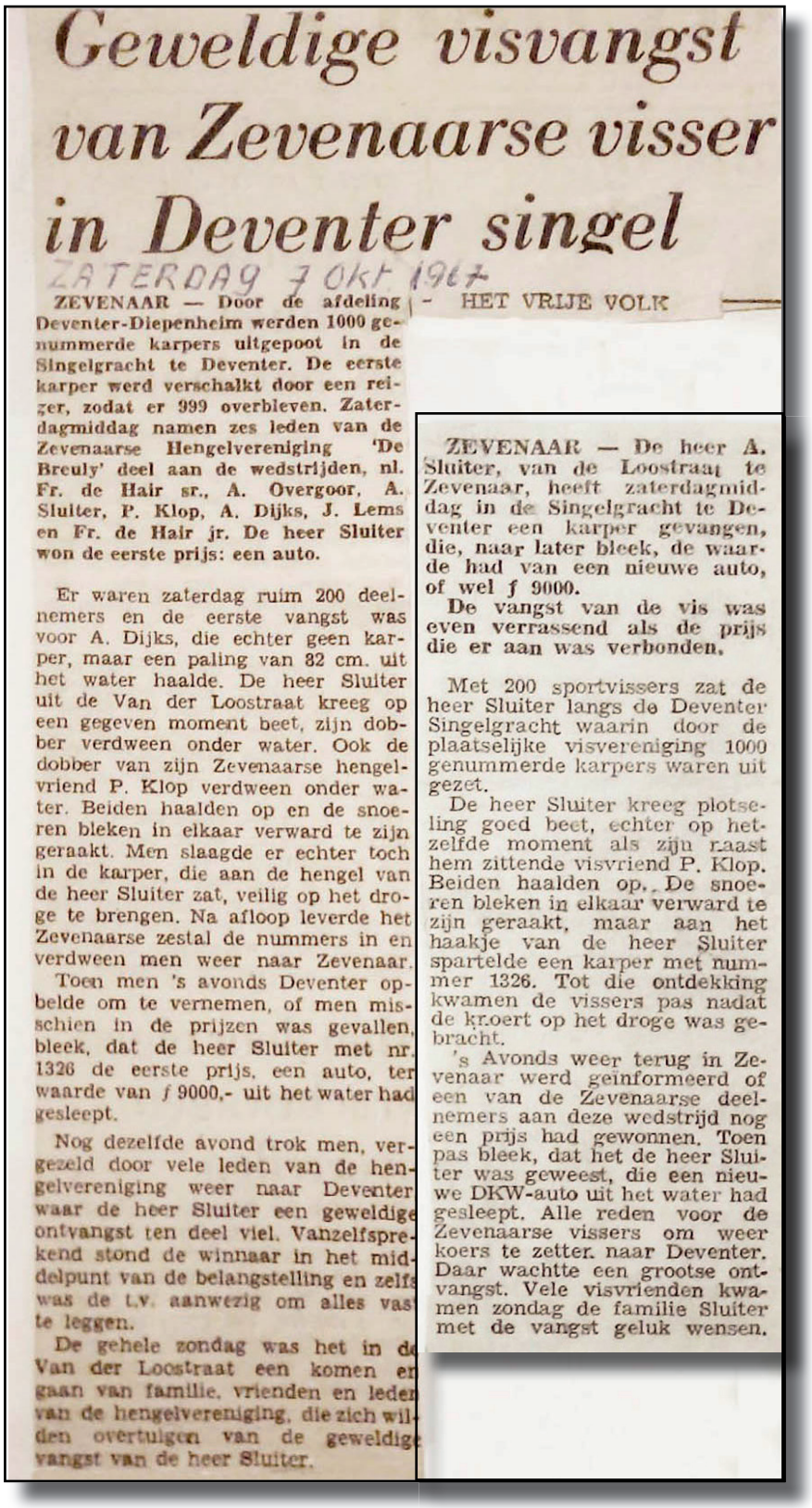
"Bij ons thuis vonden de bestuurvergaderingen plaats met Toon de Hair en Dish Overgoor. De hele familie hielp mee. Ik wist niet dat pa voorzitter geweest is, ik dacht secretaris. Bij ons werden altijd de clubblaadjes gestencild, mijn moeder typte veel samen met Dish.
Het bestuur deed samen met de werkgroepen in de zestiger jaren al veel voor de jeugd. Er waren vaak wedstrijden met flinke prijzen.
Als beginsignaal klonk er ergens een grote toeter. Zo'n toeter die de visboer in de straat ook gebruikte. Pa had me geholpen met de hengel en een mooi tuigje klaargemaakt. Bij de eerste de beste worp "over de kop" zat ik al met het tuig in de struiken. Ik riep heel zachtjes: "Pa..". Natuurlijk kwam hij me even helpen. Dat scheelde wel twintig kostbare minuten. Ik begon dus al met een flinke achterstand. Charles van Heeckeren deed kort voor tijd een alles of niets poging met een dauwpier en ving een paling van zo'n 30 cm. Dat leverde hem de eerste prijs op. Vlak voor het eindsignaal had ik 158 cm en jij (TJ) 159 cm gevangen! Ik ving nog een voorn, maar de controleur liet hem in het water vallen….. De jury haalde bij de hengelsportwinkel als de bliksem nog een extra tweede prijs. Dat was een telescoophengeltje. Daar was ik in die tijd de koning te rijk mee.
Het bestuur ging, soms samen met andere leden, ook regelmatig wedstrijdvissen. Zo was er in 1967 een viswedstrijd in Deventer met als hoofdprijs een auto. Ze hadden daar 1.000 karpers (no. 501 tot en met 1.500) uitgezet en getagd met een nummer. Correctie: 999 karpers, want nummer 501 was direct bij het uitzetten al door een reiger opgegeten! Na afloop werd er met die nummers een loterij gehouden. Mijn pa had voor de grap aan een kennis beloofd zijn oude auto cadeau te doen mocht hij de eerste prijs winnen. Een grote vertegenwoordiging van HSV De Breuly deed mee aan de wedstrijd: Ton Dijks, Toon de Hair, zoon Frans de Hair, Klop (collega Turmac), Dish Overgoor en Jan Lems. Mijn vader en Klop zagen gelijktijdig de dobber onder gaan en vingen een karper. Hun beide tuigen waren in de war geraakt en nadat die uit elkaar waren gehaald, bleek de karper met de tag no. 1326 aan de hengel van pa te zitten. Nietsvermoedend ging het hele gezelschap naar huis. Tot er 's avonds ineens twee politieauto's voor de deur stonden. Pa was nog aan het douchen en werd naar beneden geroepen. Daar kreeg hij te horen dat hij de gelukkige winnaar was van een DKW (de voorloper van de Audi) ter waarde van *f* 9.000,-. Helaas moest hij wel vooraf *f* 1.500,- schenkbelasting betalen. Daarom kreeg hij meteen de vraag of dat bedrag eerst even betaald kon worden.

Foto: Arnhemse Courant 7 oktober 1967. Familie Sluiter met de auto. V.l.n.r: Albert jr, Hennie, Hilda, moeder Joke en Albert sr. (Archief Familie Sluiter).

ZEVENAARSE SPORTVISSER
ARNHEMSE KRANT
SLEEPT AUTO UIT WATER
HOOFDPRIJS

Met zijn allen gingen we naar Deventer en vierden een feestje. Pa hield woord. Het oude Opeltje ging zoals beloofd naar de kennis. De DKW werd verkocht en voor *ƒ* 3.000,- kocht hij een ander leuk autootje terug. Er was nog meer dan genoeg over voor een nieuwe tent om mee op vakantie te gaan en daar hebben we nog lang plezier van gehad.

Vlonders heb ik ook veel gebouwd en gecarbolineumd samen met pa.
Als je dat met zonnig weer deed was je 's avonds knetter verbrand.
Het hout kwam van de Turmac waar het als verpakking van de tabak had gediend. Die kisten en pallets werden wel eerst bij ons thuis voorbewerkt.
De spijkers moesten er uit. Pa sorteerde het en maakte er nette planken van.
In alle vroegte bracht hij dat naar het water, zodat er geen tijd verloren ging als de vrijwilligers kwamen helpen. De meesten gingen 's middags tegen een uur of één naar huis, maar pa ging gewoon tot in de avond door. Zondagmorgens werd er vaak gevist. Na afloop trof men elkaar nog wel eens in de kroeg. Het Swarte Schaep aan de Molenstraat was populair.
Mijn moeder viste ook mee, samen met Sjoerd, de vrouw van Toon de Hair. Toon was mijn vaders beste maat. Toen hij overleed in 1983 kreeg mijn vader een geweldige knauw. Hij ging weer roken als een ketter. Pa ging altijd voorop. Hij was als eerste aan het water en ging als laatste weg. Hij was ijzersterk en onvermoeibaar en deed alles voor de club. Hij was heel erg van de verbinding, samen doen en vooral lachen en ouwehoeren, altijd even een babbeltje."

Geweldige visvangst van Zevenaarse visser in Deventer singel

ZATERDAG 7 OKT 1967 - HET VRIJE VOLK

ZEVENAAR — Door de afdeling Deventer-Diepenheim werden 1000 genummerde karpers uitgepoot in de Singelgracht te Deventer. De eerste karper werd verschalkt door een reiger, zodat er 999 overbleven. Zaterdagmiddag namen zes leden van de Zevenaarse Hengelvereniging 'De Breuly' deel aan de wedstrijden, nl. Fr. de Hair sr., A. Overgoor, A. Sluiter, P. Klop, A. Dijks, J. Lems en Fr. de Hair jr. De heer Sluiter won de eerste prijs: een auto.

Er waren zaterdag ruim 200 deelnemers en de eerste vangst was voor A. Dijks, die echter geen karper, maar een paling van 32 cm. uit het water haalde. De heer Sluiter uit de Van der Loostraat kreeg op een gegeven moment beet, zijn dobber verdween onder water. Ook de dobber van zijn Zevenaarse hengelvriend P. Klop verdween onder water. Beiden haalden op en de snoeren bleken in elkaar verward te zijn geraakt. Men slaagde er echter toch in de karper, die aan de hengel van de heer Sluiter zat, veilig op het droge te brengen. Na afloop leverde het Zevenaarse zestal de nummers in en verdween men weer naar Zevenaar.

Toen men 's avonds Deventer opbelde om te vernemen, of men misschien in de prijzen was gevallen, bleek, dat de heer Sluiter met nr. 1326 de eerste prijs, een auto, ter waarde van *ƒ* 9000,- uit het water had gesleept.

Nog dezelfde avond trok men, vergezeld door vele leden van de hengelvereniging weer naar Deventer waar de heer Sluiter een geweldige ontvangst ten deel viel. Vanzelfsprekend stond de winnaar in het middelpunt van de belangstelling en zelfs was de t.v. aanwezig om alles vast te leggen.

De gehele zondag was het in de Van der Loostraat een komen en gaan van familie, vrienden en leden van de hengelvereniging, die zich wilden overtuigen van de geweldige vangst van de heer Sluiter.

ZEVENAAR — De heer A. Sluiter, van de Loostraat te Zevenaar, heeft zaterdagmiddag in de Singelgracht te Deventer een karper gevangen, die, naar later bleek, de waarde had van een nieuwe auto, of wel *ƒ* 9000.

De vangst van de vis was even verrassend als de prijs die er aan was verbonden.

Met 200 sportvissers zat de heer Sluiter langs de Deventer Singelgracht waarin door de plaatselijke visvereniging 1000 genummerde karpers waren uitgezet.

De heer Sluiter kreeg plotseling goed beet, echter op hetzelfde moment als zijn naast hem zittende visvriend P. Klop. Beiden haalden op. De snoeren bleken in elkaar verward te zijn geraakt, maar aan het haakje van de heer Sluiter spartelde een karper met nummer 1326. Tot die ontdekking kwamen de vissers pas nadat de kroert op het droge was gebracht.

's Avonds weer terug in Zevenaar werd geïnformeerd of een van de Zevenaarse deelnemers aan deze wedstrijd nog een prijs had gewonnen. Toen pas bleek, dat het de heer Sluiter was geweest, die een nieuwe DKW-auto uit het water had gesleept. Alle reden voor de Zevenaarse vissers om weer koers te zetten naar Deventer. Daar wachtte een grootse ontvangst. Vele visvrienden kwamen zondag de familie Sluiter met de vangst geluk wensen.

TJ: "Ik kom zelf ook uit een Turmac familie. Jouw vader en Toon de Hair waren de bekende Turmac-chauffeurs. Volgens mijn vader Wim, die op de verpakkingsafdeling werkte, liet men Ap graag op Corsica rijden. Hij bezat alle vaardigheden om een dergelijke zware klus tot een goed einde te brengen. Hij was behoorlijk assertief, had gogme en was verbaal heel sterk. Herken je daar iets van? Sprak jouw vader daadwerkelijk al die Europese talen?"

←← Het Vrije Volk, 7 oktober 1967;
← Arnhemse Courant, 7 oktober 1967. (Archief Familie Sluiter). *Het artikel bevat kleine onnauwkeurigheid. Niet Dijks maar zijn buurman uit Gorsel ving die paling. Ton Dijks schepte die paling, ving wel een getagde karper en ontving daar ook een prijs voor.*

”Pa was de enige chauffeur die op Corsica reed. De route ging via Marseille en dan met de boot naar Bastia. Ik ben een paar keer met hem mee geweest. Het was een hele onderneming. ’s Nachts kreeg ik een deken en sliepen we in de cabine. De ramen moesten vanwege de veiligheid dicht en pa had aan de binnenkant twee stevige sloten laten monteren. In Marseille en op Corsica had hij enkele leuke kennissen en konden we een hapje eten. En inderdaad, als we in zo’n chauffeurscafé waren, sprak hij alle talen door elkaar: Frans, Portugees, Spaans… Die had hij in al die jaren onderweg geleerd.
Hij noemde zichzelf herenchauffeur. Zo was hij onder andere privéchauffeur van Gerard Dietz, de toenmalige directeur. Dat vond hij leuk. Het genoegen was bovendien wederzijds. Af en toe reed pa busjes om werknemers te halen en te brengen. Dat vond hij wat minder.
Turmac was een geweldige werkgever. Pa heeft het daar altijd goed naar zijn zin gehad. In 1989 kon hij stoppen met werken. Ergens vond hij dat wel prettig gezien de toenemende risico’s.”

De tijd is voorbij gevlogen en we moeten afscheid nemen. Niet nadat Albert de wens heeft uitgesproken dat we een keer met zijn drieën - Charles van Heeckeren, Albert en ik - een keer gaan vissen en schaken. Want dat laatste hebben we ook heel veel gedaan bij de Turmac, maar dat is een ander verhaal.

↓ *Foto: Leen den Besten.*

In gesprek met Frans de Hair

‘’ Met krakende vorst snoeken in de Breuly …..”

We treffen elkaar op het terras op het marktplein in Zevenaar. Frans woont sinds een paar maanden niet meer in Zevenaar, maar houdt wel contact met zijn vrienden en bekenden. Het verenigingsleven bij de kegel- en de visclub blijft hij koesteren.
We kennen elkaar van vroeger, de mavo in Zevenaar, het vissen in de Breuly en Panoven, het zwemmen en de brommers. Ik had een gewone Zündapp, wel met een hoog stuur dat nergens op sloeg, Frans een KS 100. Dat ding reed gevaarlijk hard. Als ik bij hem achterop zat met een bos hengels op weg naar Giesbeek, begon dat monster bij 80 km/u flink te slingeren.
Zijn vader, Toon de Hair, was van 1965 tot diens overlijden in 1983 penningmeester van HSV De Breuly en één van de founding fathers van de vereniging.

Frans de Hair, september 2019.

”Ik kom uit een echter hengelsportfamilie. Mijn moeder, Sjoerd en mijn vader Toon, waren fanatieke vissers. We visten overal en op alle vissoorten. In de Breuly en Panoven uiteraard, maar ook op de Bijland, op de rivieren en bij de Friese meren waar we vaak op vakantie gingen. Nadat pa met een groepje collega’s van de Turmac een weekje naar Vlieland was geweest, kregen we ook daar de smaak te pakken en gingen vaak met vakantie naar de waddeneilanden om te gaan zeevissen.
Ik ben ook met pa, Jan Jansen en Ap Sluiter meegeweest op viskamp naar Willem Zandstra in Friesland. Daar gingen we met bootjes de meren op en leerden op snoekbaars en snoek vissen. In 1972 zijn we op een verzorgde visweek naar Bailieborough in Ierland geweest, met pa, Dish en Klop. Op een dag zijn Dish en ik gaan paardrijden. Daar had ik later een beetje spijt van, omdat de anderen op congeraal in zee gingen vissen.

Het bestuur van HSV De Breuly verzette in die tijd veel werk. Van de vergaderingen kan ik me ook wel herinneren dat we het clubblad zelf in elkaar zetten en stencilden. Pa verzorgde als penningmeester de vergunningen. Daar zat veel werk in, want die moesten met de hand geschreven worden en er ging een pasfoto en een stempel op. Men moest naast die verenigingsvergunning ook een landelijke visakte bij het postkantoor halen en daarbij ook nog een federatiekaart. Die kaarten werden dan meestal op enkele dagen in een café of sporthal uitgeschreven. Dat was altijd wel een leuk moment om elkaar even te treffen. Met de huidige VISpas is het allemaal wat afstandelijker, maar gelukkig wel wat gemakkelijker geworden.
Mijn vader stond voor iedereen klaar. Soms werd er op zaterdagochtend om zes uur aangebeld door vissers die graag een dagkaart wilden kopen. Hij hielp ze altijd.
In de Breuly gingen we vaak met een boot vissen. Dat kon heel gevarieerd zijn. De ene keer op witvis en karper. Een andere keer slepend op snoek en paling, dat toen nog mocht met levend aas. Er waren veel jeugdwedstrijden waar ik fanatiek aan meedeed. Zonder mezelf op de borst te kloppen: ik was er best goed in en won zelfs een keer een mooie fiets.
Er zat meestal wel een spannend element aan dat vissen. Dat weet ik nog van die keer dat ik met Willy Reijmer uit Babberich ging vissen. We lieten ons niet weerhouden om midden in de winter met krakende vorst te gaan snoeken in de Breuly. Ik had kort daarvoor een fles Apfelkorn gekregen en aan Fjelle, mijn vrouw, gevraagd daar een scheutje van in de thee te doen. Achteraf vermoed ik dat daar iets mis gegaan is. Bij de Breuly aangekomen wilden we met de grote schuit van Ap Sluiter gaan vissen. We moesten eerst 30 meter ijs weghakken om bij open water te komen. Uiteindelijk waren we aan het vissen. Het was wel verdomd koud, maar met die warme thee ging het wel en we hadden in het metalen bakje dat Ap als plasbakje gebruikte met wat petroleum een vuurtje gemaakt. Op een gegeven moment moest ik plassen en omdat het plasbakje voor iets anders gebruikt werd moest ik gaan staan. Net toen ik dat deed, gleden mijn beide voeten onder mij vandaan en vloog ik voorover het ijskoude water in. Willy kon me nog net bij de laars pakken. Ik weet nog dat mijn adem totaal werd afgesneden. Toen we bij de botensteiger aankwamen, waren mijn kleren al bevroren. Willy wilde eerst de hengels nog opruimen, maar dat ging echt niet meer. Dus eerst als de wiedeweerga de auto in en naar huis. Opwarmen, schone kleren aan en terug naar het water alles opruimen. Wat een dag."

Frans heeft nog wat andere verplichtingen, zoals afscheid nemen van de kinderen en kleinkinderen die op vakantie gaan en we beëindigen het gesprek in de wetenschap dat we zeker nog eens met "De Willem", het roeibootje genoemd naar mijn vader, gaan vissen.

Breuly. *(Foto: Jan van der Schilden).*

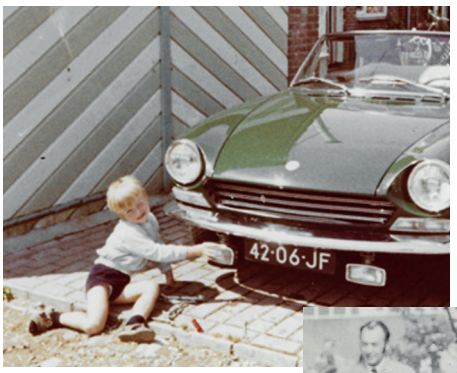
Eind jaren zestig begin jaren zeventig: voorzitterschap John Polman

John Polman werd eind jaren zestig voorzitter van HSV De Breuly. John was een bekende Zevenaarder en ik kan me als jeugdlid nog goed herinneren dat hij met zijn prachtige groene Triumph Spitfire, bij voorkeur met open dak en zonnebril op, door Zevenaar reed. Hij was in zijn functie als voorzitter, maar ook in zijn vrije tijd als hengelsporter, vaak aan het viswater te vinden.

Zoon Robert Polman, de huidige brandweercommandant, vertelt:

"Mijn vader is op 1 februari 1971 commandant van de brandweer van de Gemeente Zevenaar geworden. Dat is de reden dat hij in 1972 is gestopt als voorzitter van de hengelsportvereniging. De werkzaamheden als brandweercommandant namen te veel tijd in beslag, waardoor hij het voorzitterschap niet meer goed kon invullen. Wanneer pa is begonnen als voorzitter weten we niet precies. Als kind heb ik heel veel verhalen gehoord over het bouwen van de vissteigers bij de Breuly en de renovatie van het viswater de Panoven. Hier heeft pa veel energie in gestopt en ook veel werk mee gehad. Het meeste werk gebeurde door de vrijwilligers van de vereniging. Mijn opa en oma woonden aan de Zuiderlaan in Ooy. Mijn vader was in zijn jeugdjaren dan ook veel in de omgeving van de Breuly te vinden. Ik denk dat het een logisch gevolg was, dat hij zich ging inzetten voor de hengelsportvereniging.
Door zijn enthousiasme ben ik zelf in mijn jeugdjaren ook gaan vissen. Ik kan me nog herinneren dat ik hiervoor een lidmaatschap en een visvergunning nodig had. Deze visvergunning kon je krijgen op het postkantoor aan de Markt. In die tijd hebben we wat voorntjes en karper gevangen! In de winterperiode gingen we, als het ijs dik genoeg was, vaak schaatsen op de Breuly en de Panoven. Wat ik me ook nog kan herinneren is dat we als brandweer, waar ik vanaf mijn achttiende jaar vrijwilliger was, bij het ijspret met koek & zopie stonden. Mooie tijd was dat!
In de tijd dat mijn vader voorzitter was van de hengelsportvereniging, was er elke zondagmorgen een vergadering van het bestuur. Eerst bij toerbeurt bij de bestuursleden thuis en later in de voorkamer van café Het Swarte Schaep aan de Molenstraat, aanvang was stipt om 10.00 uur. Op dit laatste adres duurde 'de naproat', onder genot van een drankje, vaak langer dan de vergadering zelf. De wekelijkse vergaderingen hebben destijds de kiem gelegd voor het herinrichten van de Breuly en de Panoven als prominent visgebied voor Zevenaar en omstreken. De groene sportwagen en de zonnebril waren karakteristiek voor mijn vader in die tijd.
Naast dat mijn vader een flamboyante persoonlijkheid was, had hij een groot hart voor Zevenaar en Ooy in het bijzonder. Hij was dan ook niet voor niks erg begaan met de hengelsportvereniging De Breuly.

Tot slot wil ik, mede namens mijn moeder, de hengelsportvereniging hartelijk feliciteren met het 70-jarig jubileum!

↑ *Robert Polman met de Triumph Spitfire van zijn vader, jaren zestig.* (Archief Fam. Polman).

→ *John Polman 1972* (Archief Fam. Polman).

↓ *John Polman ontvangt van Paljasprins Henk Heinsbroek de Paljasprijs, 1976/1977.*

Jaren zeventig tot tachtig. Renovatie Panoven en Breuly

Voorzitter Jan Jansen vertelt daar over:
“De grootste mijlpaal ten tijde van mijn voorzitterschap was de voorbereiding en realisatie van het Project Panoven, waarbij de Breuly en de Panoven in een schitterend natuur- en wandelgebied zijn omgetoverd. Eind jaren zeventig deed zich een prachtige kans voor die ik met beide handen aangreep. Door een reorganisatie bij het ministerie van Landbouw en Visserij kwam er een aantal miljoenen guldens vrij ter verbetering van de binnenvisserij. Het toeval wilde dat ik een consulent van die organisatie kende. Die heeft me geholpen met de subsidie-aanvraag. Het ging om enkele tonnen.
Het project hield het volgende in:
- Uitbaggeren van de visplassen, zodat de gevangen vis voor consumptie geschikt werd. In die tijd was het vrij algemeen dat er wel eens een visje thuis gebakken werd. Dat uitbaggeren was echt noodzakelijk omdat het terrein lang gebruikt was als stort voor zowel huishoudelijk als industrieel afval.
- Beschoeiing van vier visplassen van de Panoven. Daarvoor werden azobe palen en vlechtmatten gebruikt. Rondom die gaten kon nu vrijwel overal gevist worden.
- Creëren van een twintigtal steigers, een botensteiger aan de Breuly en drie mindervalidensteigers. Eén mindervalidensteiger werd aan de zuidoostelijke hoek van de dijk gebouwd en één aan de noordoostelijke hoek. Ook werd in het eerste gat van de Panoven een invalidensteiger aangelegd. De steigers werden mede ontworpen en gekeurd met hulp van een goede bekende van me die door een tragisch ongeval een dwarslaesie had opgelopen; een ervaringsdeskundige dus.
- HSV De Breuly zorgde ervoor dat rondom de Breuly en de Panoven wandelpaden werden aangelegd, zodat de visplaatsen goed bereikbaar werden. Het werd zo ook een interessant recreatiegebied voor alle bewoners van de gemeente Zevenaar en anderen.
De gemeente en HSV De Breuly waren de opdrachtgevers. Uitvoerder werd de Heidemaatschappij. Ondersteuning vond plaats door de bedrijven Geven en Van Ditshuizen. Het Panovenproject werd voor 70 % gefinancierd door het rijk, 25 % door de gemeente en 5 % door HSV De Breuly.
De HSV deed het werk met een flinke groep vrijwilligers die met de bats gedurende een paar zaterdagen de paden verhardden. Omdat de uren vergoed werden, leverde dit voor de vereniging financieel voordeel op, zodat er bij de opening een feestje gevierd kon worden.

Uiteraard moest de Panoven eerst helemaal leeggepompt worden. Dit gebeurde met behulp van twee grote pompen die dag en nacht stonden te draaien. De buurt klaagde steen en been en op een gegeven moment waren zelfs de benzineleidingen van de pompen doorgesneden. Ik heb toen de oudportier van de Turmac, de heer Gerritsen, bereid gevonden om tegen vergoeding de pompen dag en nacht te bewaken. Dat ging best aardig, tot hij ook een keertje een plasje moest doen en prompt de leidingen weer waren doorgesneden! Na een tijdje kreeg ik een berichtje van de heer Gerritsen dat hij voor zijn bewakingswerkzaamheden een belastingaanslag had ontvangen. Dat was natuurlijk niet de bedoeling. Ik heb hem toen hoofdopzichter gemaakt en alle leden van de HSV onder zijn leiding enkele uren de Panoven laten bewaken. Daarna hebben we nooit meer iets van de belasting vernomen.“

↑ *Werkzaamheden aan de Panoven. Goed te zien zijn de hardhouten palen die heden ten dage nog steeds voor stevige oevers zorgen.* *(Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).*
↓ *Beschoeiing van de Panoven.* *(Foto: Leen den Besten).*

↑ *Met een sleepnet wordt kort voor het droogleggen van de Panoven in het laatste gat de achtergebleven vis gevangen en overgezet naar de Breuly. Op de foto linksboven met de witte jas Dish Overgoor en met overall beroepsvisser Wim Reintjes. De man in het bootje rechts heeft het net op zijn plaats gebracht.* *(Collectie Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).*

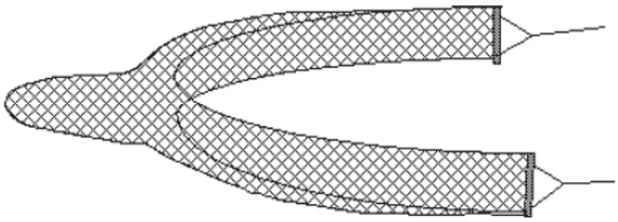
↑ *De Panoven, winter 2017.* *(Archief HSV De Breuly).*

↓ *Laatste gat van de Panoven, winter 2017.* *(Archief HSV De Breuly).*

Nadat de Panoven helemaal was leeggepompt hebben we Wim Reintjes uit Herwen gevraagd om met een sleepnet de overgebleven vis te vangen en over te zetten naar de Breuly. Wim was destijds naast cafébaas ook beroepsvisser op de Oude Waal. Van beroepsvissen alleen kon je niet rondkomen. Zo was Frans Overdreef, die aan de linkerkant van de Oude Waal viste, in zijn dagelijkse leven BOA. Men viste met fuiken vooral op paling. Bij hoogwater zette men de fuiken gewoon in het weiland; succes verzekerd.
Tot in de jaren negentig viste men in het najaar bij lage waterstand met de zogenaamde zegen in de oude Waal bij Herwen. Daarvoor werd meestal een groepje familieleden en vrienden opgetrommeld om het net met een lengte van wel 150 meter binnen te halen.

Schematische tekening van een zegennet. *(Archief HSV De Breuly).*

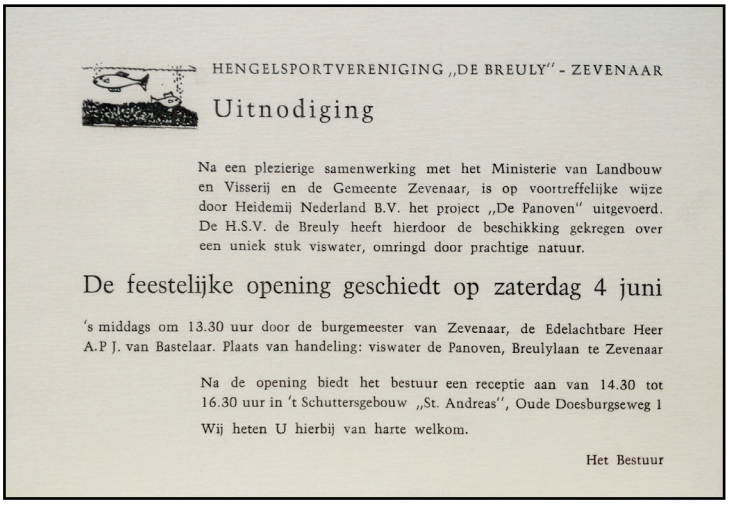
Jan Overdreef uit Aerdt:
“Het zegennet bestaat uit twee zogenaamde vleugels met aan de bovenkant kurken en aan de onderkant lood. Het net gaat meestal tot een diepte van zo’n twee meter. Aan het eind verzamelt de vis zich in een soort zak en kan dan niet meer ontsnappen. Het vissen met de zegen in de Oude Waal bij Herwen gebeurde met een paar roeiboten en mankracht langs de oever. Het was zeer zwaar werk, omdat men ook met waadpak aan diep in de modder wegzakte. De snoekbaars die gevangen werd, ging naar België en zelfs naar de markt in Parijs. De snoek naar restaurant Poelwijck in Zevenaar. Daar ging overigens ook regelmatig de paling naar toe. Grote karpers werden net als jonge snoekjes in de Breuly en Panoven uitgezet.”

Jan Jansen vervolgt:
“Bij de werkzaamheden rond de Breuly en Panoven moet zeker nog de naam van Wim Kaalberg, de toenmalige directeur van de openbare werken te Zevenaar, genoemd worden. Hij zorgde voor het algemeen toezicht. Tijdens het project hebben we zeer nauw en prettig samengewerkt.
De opening van de Panoven werd op 4 juni 1977 verricht door burgemeester van Bastelaar. Dit ging gepaard met een visuitzetting van 500 kg karper. Daarvoor had ik op mijn werk een stalen glijbaan ge-

construeerd, zodat die grote karpers zo het water in gleden. Toen ik de heer van Bastelaar later nog eens sprak op de Rotary-club zei hij erover: ”Toen moest ik toch van die gekken van de visclub die grote karpers in een net scheppen.” Hij was amper burgemeester van Zevenaar en gewend lintjes door te knippen. Deze spectaculaire actie had hij niet verwacht.”

→ *Uitnodiging openingsfeest ”Project Panoven”, 4 juni 1977.* *(Collectie Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).*

↓ *Liemers Lantaren, 8 juni 1977.* *(Collectie Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).*

HENGELSPORTVERENIGING „DE BREULY" - ZEVENAAR

Uitnodiging

Na een plezierige samenwerking met het Ministerie van Landbouw en Visserij en de Gemeente Zevenaar, is op voortreffelijke wijze door Heidemij Nederland B.V. het project „De Panoven" uitgevoerd. De H.S.V. de Breuly heeft hierdoor de beschikking gekregen over een uniek stuk viswater, omringd door prachtige natuur.

De feestelijke opening geschiedt op zaterdag 4 juni

's middags om 13.30 uur door de burgemeester van Zevenaar, de Edelachtbare Heer A.P J. van Bastelaar. Plaats van handeling: viswater de Panoven, Breulylaan te Zevenaar

Na de opening biedt het bestuur een receptie aan van 14.30 tot 16.30 uur in 't Schuttersgebouw „St. Andreas", Oude Doesburgseweg 1

Wij heten U hierbij van harte welkom.

Het Bestuur

De Panoven geopend

De Hengelsportvereniging De Breuly heeft een belangrijke uitbreiding kunnen geven aan het areaal voor vissen door het in gebruik nemen van de visvijvers van de Panoven. Waar vroeger de Panoven oftewel de Steenfabriek van Kruitwagen de benodigde klei haalde heeft na het afchelen de gemeente jarenlang het stadsvuil kunnen storten en is er later een parklandschap ontstaan met dieren, weide en visvijver. Toen de visclub er 't pachtrecht verwierf groeide tevens het verlangen er 'meer' van te maken en daardoor de handreiking van de Heidemij, het plan van uitbaggeren, verbreden en verbeteren van de visoevers. Dat alles kon de voorzitter, de heer Jansen, memoreren alvorens burgemeester Van Bastelaer de visvijvers officieel opende. De heer Jansen toonde zich zeer erkentelijk voor alle geboden medewerking van Ministerie , Gemeente en het eigen ledenbestand en zeker van de Heidemij, die de plannen uitvoerde. Hij beval de zorg voor het fraaie park, de vijvers, aan bij het publiek en sprak zijn blijdschap uit over het feit dat speciaal voor de Invaliden een steiger is gebouwd.
Burgemeester Van Bastelaar had alle waardering voor de eigen inbreng van De Breuly en dat door hand- en spandiensten en de 'aderlating' van ƒ8000,- uit eigen verenigingskas. Even gelukkig was hij met de resultaten van de ambtelijke wereld die deze 'stille' vorm van sportbeoefening heeft geactiveerd. Honderdduizenden beleven in ons land het plezier van het vissen en hij hoopte dan ook dat deze verbeterde vijvers veel plezier geven aan de sportvissers.
Het was toen aan hem een schepnet vol karpers, van elk 1 kg. leeg te maken in een speciaal aangelegde goot. De man van de Visserij-dienst liet er nog vele schepnetten op volgen.
In de zaal van de Schutterij Andreas volgde een drukbezochte receptie. Zondag werd een viswedstrijd gehouden voor de jeugd die veel belangstelling trok.
Er is iets goeds verricht door bestuur en leden van de Hengelsportvereniging De Breuly. Velen kunnen daarvan profiteren en zeker ook de minder-valide mens die dankzij een speciale steiger deel kan nemen aan deze sport.

Alles moet worden geleerd. Vandaar hier de assistentie van voorzitter Jansen aan burgemeester Van Bastelaar bij het uitzetten van vis. De Panoven werd daarmee geopend.

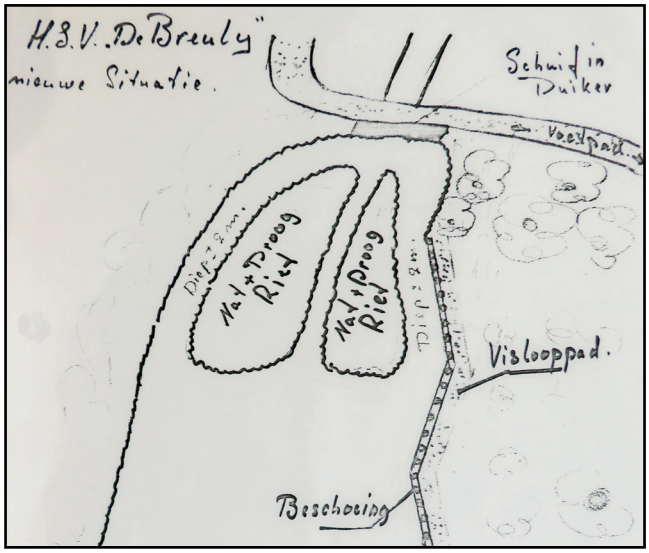

↑ *Panoven, zomer 2021.* *(Foto: Leen den Besten).*

↓ *Breuly, zomer 2021.* *(Foto: Leen den Besten).*

Ook de Breuly werd aangepakt. De oevers werden goed bevisbaar gemaakt door azobe-beschoeiingen en door de aanleg van een flink aantal vissteigers. Verder werden bij de Breuly twee en werd bij de Panoven een mindervalidensteiger aangelegd.
Waar het Panovenproject iets meer dan twee ton kostte, kwam men bij het Breulyproject rond de *f* 85.000,- uit. Net als bij het Panovenproject werd hier ook een groot gedeelte van de kosten door rijkssubsidie gefinancierd. De riethoek en de eilandjes met paaiplaatsen voor de vis en broedgelegenheid voor de vogels liggen er in 2021 nog steeds. Voor de vissteigers werden duurzame natuurlijke materialen gebruikt, zoals azobe palen en vlechtwerk.

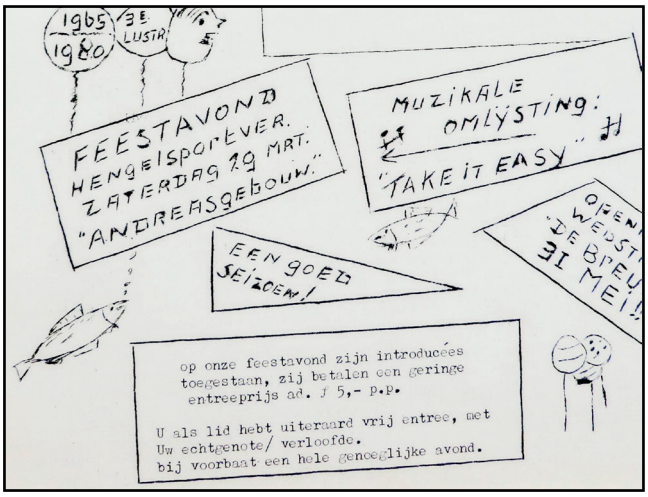

Plan renovatie Breuly 1979. *(Archief Gemeente Zevenaar 1946-1989).*

De periode, waarin Breuly en Panoven toegankelijk waren gemaakt voor de sportvisser, werd op 29 maart 1980 in het schuttersgebouw van St. Andreas met een groot feest daverend afgesloten. Voor deze avond werd een beroep gedaan op secretaris Dish Overgoor. Dish had een aantal jaren ervaring bij de Arnhemse indorockband Black Aces achter de rug en was inmiddels drummer in de band Take It Easy, in die tijd een bekende groep met een prima reputatie.

De band speelde vooral in de regio, maar ook in Duitsland, de Achterhoek en Twente. In de Liemers speelde ze op menige kermis, carnaval en bruiloft, vaak ook bij feesten van onze leden. Ze speelde veel covers, bracht een paar eigen singletjes uit en speelde ook werk van Gert en Hermien, zoals "Brandend Zand" en "Alle duiven op de dam". Met Ben Borkes hadden de bandleden een geweldige trompettist in hun midden en menig feestje werd opgeluisterd door diens spetterende vertolking van "Il Silenzio".
Oorspronkelijk heette de band Take East, omdat een aantal leden uit de Achterhoek (Keyenborg) kwam. Take East bekte niet zo lekker en de suggestie van voorzitter Jan Jansen: "Take It Easy", werd verrassend genoeg overgenomen.

↑*Plan renovatie Breuly 1979.* *(Archief Gemeente Zevenaar 1946-1989).*

← *Links: Dish Overgoor.* *(Indo Rock Gallery).*

↓ *Take It Easy, jaren zeventig Derde van links: Ben Borkes. rechts: Dish Overgoor.* *(Archief Toon Janssen).*

Jaren tachtig tot heden

Nadat de steigers uit de jaren zeventig zo'n dertig jaar goed gefunctioneerd hadden, raakte een aantal geleidelijk in verval. Onder het voorzitterschap van Ton van Uum en medebestuurders Menno van de Post en Martijn de Reus werd besloten om met betonelementen te gaan werken. De visplekken konden ook hier en daar qua oppervlak wat groter worden, zodat de nachtvissers een klein nachtverblijf zouden kunnen plaatsen. De oude invalidensteiger aan de Panoven werd afgebroken en op verzoek van de ledenvergadering vervangen door een betonnen steiger. Met de gemeente werden afspraken gemaakt over het aantal nachtvistoestemmingen bij de Breuly en Panoven. Op proef werden er vijftig verstrekt. Nachtvissen bij Rosorum was niet zo'n succes, omdat het water te dicht bij de woonwijk ligt, maar bij de Panoven en Breuly functioneerde het prima. De Gemeente Zevenaar en de HSV De Breuly waren tevreden. Het aantal nachtkaarten werd verhoogd naar 75 in 2020 en 100 in 2021.

Enkele vissteigers begonnen aan de onderkant door het steeds kabbelende water af te kalven, dus liet het bestuur daar in 2019 hardhouten keringen voor zetten. Verder behield men een aantal visplekken op natuurlijke wijze door snoei van de oevers en onderhoud van de trapjes. In het vierde gat van de Panoven werden aan de westzijde zes visplekken in ere hersteld door de restauratie van de beschoeiing en snoeiwerk. Daar waar enkele steigers te dicht op elkaar stonden, liet men er een paar vervallen, omdat het ook belangrijk was dat er voldoende rietkragen en waterplanten zouden blijven staan. Door de toename van het aantal aalscholvers en het heldere water was het belangrijk dat de vis voldoende vluchtplekken en paaiplaatsen zou hebben. Op strategische plekken en daar waar vissers geen hinder hadden, bleven er wat bomen en struiken in het water liggen.

Diverse vissteigers.↑↑↗ Invalidensteiger Panoven; ↑↗, →, ↓ ↘ en p. 28: ↗ Panoven, → Breuly. (Foto's: Leen den Besten).

